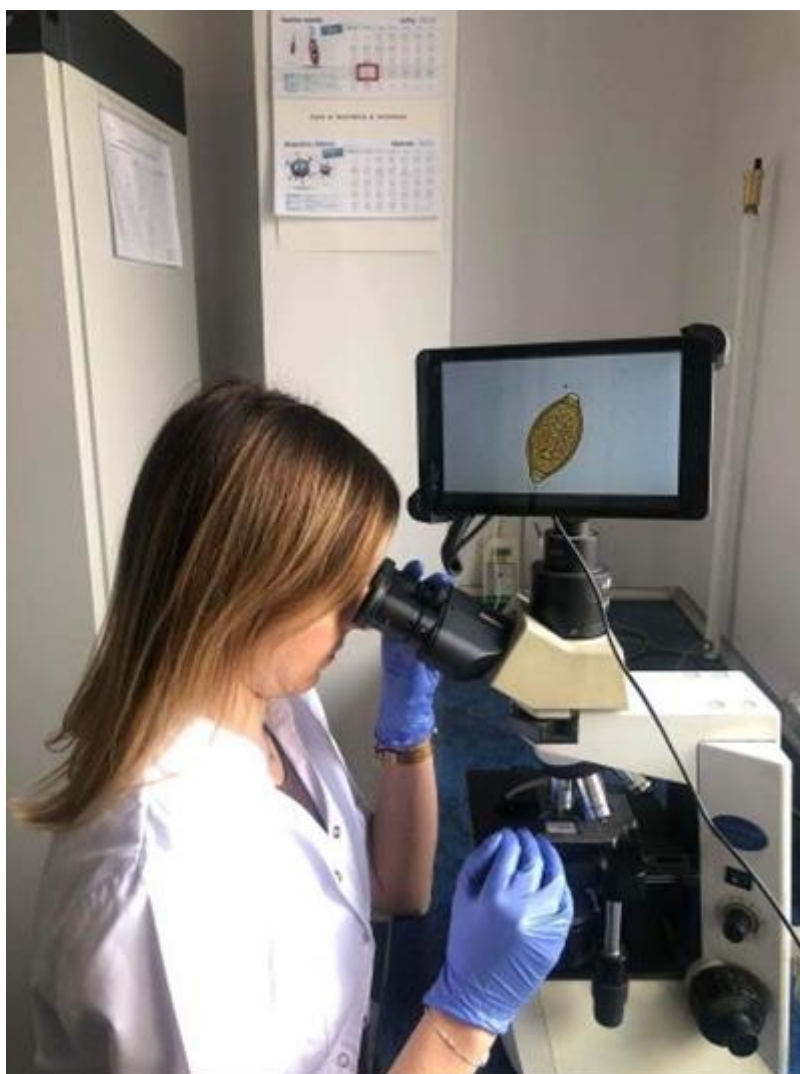

**OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA
SANITARNEGO
POWIATU BUSKIEGO
ZA 2022 ROK**

Busko-Zdrój, luty 2023

Państwowa Inspekcja Sanitarna działa na podstawie ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jednolity Dz. U. z 2023r., poz.338), realizując zadania z zakresu zdrowia publicznego poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami:

- higieny środowiska,
- higieny pracy w zakładach pracy,
- higieny procesów nauczania i wychowania,
- higieny wypoczynku i rekreacji,
- zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku,
- higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju realizuje wymienione zadania sprawując zapobiegawczy i bieżący nadzór sanitarny oraz prowadząc działalność zapobiegawczą i przeciwepidemiczną, także oświatowo-zdrowotną promującą zdrowie.

Działalność ukierunkowana jest na ochronę zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, czuwaniem nad bezpieczeństwem żywności i wody oraz zapobieganie powstawaniu chorób, w tym zakaźnych i zawodowych. Do 16 maja 2022r. działalność w przeważającej części była skierowana na zwalczanie epidemii związanej z wirusem SARS-coV-2, którego następstwa wywołały konieczność korzystania z procedur przewidzianych w planach zarządzania kryzysowego. Od 16 maja 2022r. na terenie powiatu buskiego, tak jak na terytorium całej Polski trwa ogłoszony **stan zagrożenia epidemicznego**.

Nadzorem objętych jest 68 910 mieszkańców powiatu buskiego (stan na 31.12.2021r.).

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju nadzorując obiekty na terenie powiatu buskiego przeprowadził 927 kontroli, wydał 212 decyzji, nałożył 39 mandatów na kwotę 5 860 zł. Oddział Laboratoryjny PSSE przeprowadził 5 174 badania laboratoryjne, w tym 396 oznaczeń chemicznych, 5 377 oznaczeń fizycznych i 7 292 oznaczenia mikrobiologiczne.

Przeprowadzone badania były wykorzystywane do oceny jakości zdrowotnej żywności, wody do spożycia, wód powierzchniowych wykorzystywanych jako kąpieliska,

basenów, krytych pływalni oraz do oceny narażenia na czynniki szkodliwe na stanowiskach pracy.

Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Busku-Zdroju wykonuje badania w zakresie:

- wody do spożycia, kąpielisk, pływalni i basenów.
- zanieczyszczeń mikrobiologicznych żywności oraz oznaczania składników odżywczych w posiłkach
- zapylenia, hałasu, mikroklimatu, oświetlenia oraz zawartość substancji toksycznych na stanowiskach pracy
- badań diagnostycznych w kierunku chorób bakteryjnych, wirusowych i pasożytniczych.

Posiada akredytację i utrzymuje wysoki poziom jakości wykonywanych badań. W laboratorium został przeprowadzony w 2022 roku przez Polskie Centrum Akredytacji audyt zgodnie z PN-EN-ISO/IEC 17025:2018-02, potwierdzający wiarygodność wykonywanych badań laboratoryjnych. Laboratorium posiada akredytację od 2005r.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny realizuje zadania w ramach zintegrowanych systemów działających w Unii Europejskiej np. systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych (RASFF) oraz prowadzi monitoring jakości wody, nadzór epidemiologiczny, ocenę ryzyka zagrożenia bezpieczeństwa żywności (przestrzegania zasad GMP, GHP, HACCP). W działalności kontrolnej udoskonalano wdrożony system jakości i jednolite procedury kontroli obiektów i urządzeń.

Wyniki działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej pozwalają na ocenę sytuacji epidemiologicznej i stanu sanitarnego powiatu buskiego, uwzględniającą istniejące oraz mogące się pojawić zagrożenia.

Przedstawiony „Stan bezpieczeństwa sanitarnego powiatu buskiego” został opracowany na podstawie informacji i materiałów własnych.

Informacje zawarte w niniejszej ocenie wskazują, iż bezpieczeństwo zdrowotne i sanitarne mieszkańców powiatu buskiego w 2022 roku (podobnie jak w latach ubiegłych), pozostawało na wysokim poziomie.

Aktualne informacje dotyczące działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Busku-Zdroju znajdują się na stronie internetowej www.gov.pl/web/psse-busko-zdroj

Niniejszą ocenę opracowano i przesyła się na podstawie art. 12 a ust.3 Ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jednolity Dz. U. z 2023r., poz.338).

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny
w Busku-Zdroju

Krzysztof Socha

SPIS TREŚCI	Str.
I. OCENA ZAGROŻENIA EPIDEMIOLOGICZNEGO	6
II. JAKOŚĆ WODY DO SPOŻYCIA I CIEPŁEJ WODY UŻYTKOWEJ	10
III. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY	14
IV. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ I KĄPIELISK	16
V. STAN SANITARNY PODMIOTÓW, W KTÓRYCH WYKONYWANA JEST DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZA	21
VI. WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY	25
VII. STAN SANITARNY PLACÓWEK NAUCZANIA I WYCHOWANIA	32
VIII. STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I PRODUKTÓW KOSMETYCZNYCH	37
IX. PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA	50
X. PODSUMOWANIE	65

I. OCENA ZAGROŻENIA EPIDEMIOLOGICZNEGO

Zagrożenia związane z koronawirusem SARS-CoV-2 zaczęły pojawiać się w marcu 2020 r. Pierwszy przypadek zakażenia tym wirusem zarejestrowano w powiecie buskim 16 marca 2020 r.

W 2022 r. na terenie powiatu buskiego w okresie od stycznia do grudnia potwierdzono **2554 przypadków zakażenia wirusem SARS-CoV-2**. **153** osoby spośród zakażonych było hospitalizowanych. Zarejestrowano **44** zgony z powodu Coronavirusa z czego 42 osoby miały choroby współistniejące. W **okresie od 01.01.2022 r do 31.03.2022 r.** objęto kwarantanną **4774 osób**, W tym samym czasie izolacji podlegało **2082 osoby zakażone**. Po 31 marca 2022 r. obowiązek izolacji i kwarantanny został zniesiony.

W 2021 r. na terenie powiatu buskiego w okresie od stycznia do grudnia potwierdzono **3175 przypadków zakażenia wirusem SARS-CoV-2**. **335** osób spośród zakażonych było hospitalizowanych. Zarejestrowano **139** zgony z powodu Coronavirusa z czego 113 osoby miały choroby współistniejące. W analogicznym czasie na terenie powiatu buskiego objęto kwarantanną **8 288 osób** i nadzorem epidemiologicznym **102 osoby**.

Choroby zakaźne wieku dziecięcego oraz choroby przenoszone drogą pokarmową w porównaniu do lat 2020-2021 w roku **2022** mieszczą się w średniej krajowej.

Pozostałe choroby zakaźne, zakażenia i zatrucia objęte obowiązkiem zgłaszania i rejestracji pozostają na stałym niskim poziomie i mieszczą się w średniej krajowej.

W roku **2022** nastąpił **wzrost** zachorowań na ospę wietrzną. W roku 2021 w powiecie buskim zarejestrowano **142** przypadki ospy wietrznej, natomiast w roku **2022** zarejestrowano **210** przypadków ospy wietrznej.

W 2022 r. odnotowano **spadek** zachorowań wywołanych przez Salmonellę. W 2021 roku było ich 11, natomiast w **2022** odnotowano **7** zachorowań wywołanych przez Salmonellę.

przy zapadalności - w 2021 r. 15,00/100 tys. dla powiatu i 10,00/100 tys. w województwie świętokrzyskim i 20,79/100 tys. w kraju.

- w **2022 r.** 9,80/100 tys. dla powiatu i 16,80/100 tys. w województwie świętokrzyskim i 17,15/100 tys. w kraju.

W roku **2022** liczba zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby (żółtaczkę zakaźną) typu B **spadła** w stosunku roku 2021. Podobnie nie odnotowano zachorowań na przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby typu C w **2022 r.** oraz roku 2021.

W 2021 r. zarejestrowano 1 przypadek **WZW B** w powiecie buskim , w **2022 r.** – nie zanotowano **żadnego** przypadku:

przy zapadalności - w 2021 r. 0,00/100 tys. dla powiatu i 0,48/100 tys. w województwie świętokrzyskim i 3,98/100 tys. w kraju.

- w **2022 r.** 0,00/100 tys. dla powiatu i 0,73/100 tys. w województwie świętokrzyskim i 6,44/100 tys. w kraju.

W 2021 roku w powiecie buskim nie zarejestrowano żadnego przypadku WZW C , w **2022 r. również – 0** przypadków:

przy zapadalności – w 2021 r. 0,00/100 tys. dla powiatu i 0,48/100 tys. w województwie świętokrzyskim i 2,46/100 tys. w kraju.

- w **2022 r.** 0,00/100 tys. dla powiatu i 2,36/100 tys. w województwie świętokrzyskim i 6,53/100 tys. w kraju.

Analizując współczynnik zapadalności na Boreliozę w latach 2021-2022 odnotowano **spadek** zachorowań w powiecie buskim w **2022 r.**

W 2021 w powiecie buskim zarejestrowano **10 przypadków** zachorowań na Boreliozę, w roku **2022** - również **6 przypadków**.

Zapadalność dla powiatu w 2021 r. – 14,05/100 tys. mieszkańców przy zapadalności w województwie świętokrzyskim 22,04/100 tys. mieszkańców i zapadalności w Polsce 34,40/100 tys. mieszkańców.

- w **2022 r.** – dla powiatu 8,34/100 tys. mieszkańców przy zapadalności w województwie świętokrzyskim 25,88/100 tys. mieszkańców i zapadalności w Polsce 45,43/100 tys. mieszkańców.

Wykonawstwo szczepień ochronnych wśród dzieci i młodzieży objętych Programem Szczepień Ochronnych jest nadzorowane przez Powiatową Inspekcję Sanitarną i jest na poziomie zadowalającym co ilustruje poniższe zestawienie w tabeli.

Ośrodki Zdrowia i Przychodnie realizują również Program Szczepień Zalecanych przy użyciu szczepionek odpłatnych.

Wykonawstwo szczepień ochronnych w rocznikach podlegających w 2022 roku zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych w powiecie buskim

Szczepienie	Rocznik	Rodzaj szczepienia	Wykonawstwo w powiecie w 2022 r.	Analogiczne wykonawstwo w 2021r.
BCG	2022	Szczepienie noworodkowe	98,6%	99,2%
Szczepienie p/WZW B	2022	Szczepienie pierwotne + uzupełniające	90,03%	90,6%
	2021	Szczepienie pierwotne + uzupełniające	99,3 %	98,4%
DTP (błonica, tężec, krztusiec)	2022	Szczepienie pierwotne	46,3%	51,6%
	2021	Szczepienie pierwotne + uzupełniające	97,3%	95,7%
Hib (przeciwko Haemophilus influenzae typu b)	2022	Szczepienie pierwotne	46,3%	51,6%
	2021	Szczepienie pierwotne + uzupełniające	97,3%	95,7%
Zakażenia Streptococcus Pneumoniae	2022	Szczepienie pierwotne	60,4%	59,6%
	2021	Szczepienie pierwotne + uzupełniające	95,6%	96,3%
Zakażenia Rotawirusowe	2022	Szczepienie podstawowe	63,1%	55,7%
Odra, świnka, różyczka	2021	Szczepienie pierwotne	71,8%	82,2 %
DTaP + Polio	2017	Szczepienie I przypominające	76,8%	68,02 %
Odra, świnka, różyczka	2013 (10 rok życia)	rewakcyjnacja	80,6%	74,5%
błonica + tężec + krztusiec (14 rok życia)	2009	Szczepienie II przypominające	88,6%	83,3 %
Td błonica + tężec (19 rok życia)	2004	Szczepienie III przypominające	83,8%	73,03%

Na terenie powiatu buskiego w 2016 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju prowadził 13 postępowań egzekucyjnych wobec rodziców uchylających się

od obowiązku szczepień dzieci. W **2017 r. nastąpił wzrost liczby środowisk antyszczepionkowych.** Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju prowadził kolejnych **17** postępowań egzekucyjnych wobec rodziców uchylających się od obowiązku szczepień dzieci z czego w 2 przypadkach dzieci zostały zaszczepione.

W **2018 roku nastąpił ponowny wzrost liczby** rodziców uchylających się od obowiązku szczepień dzieci. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju prowadził kolejnych **26** postępowań egzekucyjnych wobec rodziców uchylających się od obowiązku szczepień dzieci z czego w **10** przypadkach dzieci zostały zaszczepione, **6 postępowań zakończyło się wnioskiem o ukaranie** i wystawieniem tytułu wykonawczego. W pozostałych 10 przypadkach postępowanie jest w toku. W **2019 r.** zgłoszono **16 nowych środowisk antyszczepionkowych.** W **10** przypadkach dzieci zostały zaszczepione. Natomiast **5 postępowań zakończyło się wnioskiem o ukaranie** i wystawieniem tytułu wykonawczego. W 2020 r. nie zgłoszono nowych środowisk uchylających się od wykonania obowiązku szczepień ochronnych. Sytuacja może mieć bezpośredni związek z epidemią SARS-CoV-2 . W **2021 r.** nie zgłoszono nowych środowisk uchylających się od wykonania obowiązku szczepień ochronnych. Sytuacja może mieć bezpośredni związek z epidemią SARS-CoV-2 . W **2022 roku** zgłoszono do Państwowego Powiatowego Inspektora w Busku - Zdroju zostało zgłoszonych z terenu powiatu buskiego 19 nowych środowisk uchylających się od obowiązku szczepień dzieci.

W **2022 roku znacznie wzrosła** liczba osób szczepionych przeciwko wścieklicznie ponarażeniowo . W roku 2021 było 8 osób szczepionych ponarażeniowo, natomiast w roku **2022** było **15 osób.**

Stały nadzór nad tymi osobami prowadzi Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny.

ANALIZA ZACHOROWAŃ NA GRUŻLICĘ W LATACH 2021 - 2022

Lp.	ROK	Powiat buski	
		Liczba przypadków	Współczynnik zapadalności
1.	2021	3	4,2
2.	2022	5	7,03
Liczba ludności w powiecie w 2021 r.		71 125	
Liczba ludności w powiecie w 2022 r.		71 125	

Współczynnik zapadalności na chorobą $k = 100\ 000$

Analizując współczynnik zapadalności i liczbę przypadków zachorowań na gruźlicę w latach 2021-2022 odnotowano **wzrost** nowych zachorowań na gruźlicę w roku 2022 .

W **2022** roku nastąpił znaczny wzrost zachorowań na grypę. Zgłoszono do PPIS w Busku-Zdroju w meldunkach MZ-55, **15 335** zachorowań oraz podejrzeń zachorowań na grypę, z czego hospitalizowano 14 osób. Wśród osób zgłoszonych w meldunkach MZ-55, **9286** to zachorowania u dzieci do lat 14, z czego u **12 osób** potwierdzono badaniami laboratoryjnymi **grypę typu A** w tym **8 przypadków** u dzieci do lat 14. W analogicznym okresie 2021 roku zgłoszono 8948 zachorowań oraz podejrzeń zachorowań na grypę.

W **2022 roku** w okresie od 01.01.2022 r. do 31.03.2022 r. na terenie powiatu buskiego wykonano **332** kontrole sprawdzających obowiązków stosowania zaleceń i obostrzeń wydawanych przez Radę Ministrów i Ministra Zdrowia oraz ministerstwa resortowe uzgodnione z Głównym Inspektorem Sanitarnym.

W 2021 roku na terenie powiatu buskiego wykonano **1871** kontroli sprawdzających obowiązków stosowania zaleceń i obostrzeń wydawanych przez Radę Ministrów i Ministra Zdrowia oraz ministerstwa resortowe uzgodnione z Głównym Inspektorem Sanitarnym. W 2020 roku na terenie powiatu buskiego wykonano 507 kontroli sprawdzających obowiązków stosowania zaleceń i obostrzeń wydawanych przez Radę Ministrów i Ministra Zdrowia oraz ministerstwa resortowe uzgodnione z Głównym Inspektorem Sanitarnym.

II. JAKOŚĆ WODY DO SPOŻYCIA I CIEPŁEJ WODY UŻYTKOWEJ

1. Wprowadzenie

W roku sprawozdawczym na terenie **powiatu buskiego** nadzorem sanitarnym objęto **15** urządzeń tj. 14 wodociągów publicznych, posiadających własne ujęcia wody oraz 1 urządzenie lokalne funkcjonujące na terenie powiatu buskiego tj. wodociąg szpitala w Busku-Zdroju

Pod nadzorem PSSE w Busku-Zdroju znajdują się również 2 - sieci wodociągowe na terenie gminy Tuczepy zasilane przez ujęcia wody znajdujące się na terenie powiatu staszowskiego (ujęcie w Szydłowie oraz ujęcie w Staszowie).

Przedmiotem kontroli był stan sanitarny urządzeń wodnych, w tym w szczególności ujęć wody oraz jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w ramach realizowanego monitoringu jakości wody.

2. Charakterystyka urządzeń do zaopatrzenia ludności w wodę

Na terenie powiatu buskiego w okresie sprawozdawczym kontrolowano 15 urządzeń posiadających własne ujęcia wody.

2.1. Wodociągi o produkcji < 100m³/d (1 obiekt, 0,99 tys. ludności)

1. Kików, gm. Solec Zdrój

2.2. Wodociągi o produkcji 101-1.000 m³/d (11 obiektów, 33,84 tys. ludności)

1. Ruczynów, gm. Busko Zdrój
2. Wolica, gm. Stopnica
3. Strzałów, gm. Stopnica
4. Podlasek, gm. Stopnica
5. Jurków, gm. Wiślica
6. Wójeczka, gm. Pacanów
7. Żabiec, gm. Pacanów
8. Nowy Korczyn, gm. Nowy Korczyn
9. Solec Zdrój, gm. Solec Zdrój
10. Piestrzec, gm. Solec Zdrój
11. Gorzakiew, gm. Gnojno

2.3. Wodociągi o produkcji 1.001-10.000m³/d (2 obiekty, 36,27 tys. ludności)

1. Wodociąg publiczny Busko Zdrój
2. Stary Korczyn, gm. Nowy Korczyn

2.4. Inne podmioty zaopatrujące w wodę

1. Wodociąg lok. Szpitala Busko-Zdrój (0,87 tys.)

2.5. Jakość wody do spożycia przez ludzi

Stan sanitarny urządzeń wodnych na zakończenie roku sprawozdawczego został oceniony jako dobry. W przypadkach gdy woda nie odpowiadała wymogom Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju natychmiastowo wszczywał postępowanie administracyjne.

Na terenie powiatu buskiego w ramach nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi pobrano do analizy laboratoryjnej z sieci wodociągowych – 91 prób wody.

Analizy urzędowej kontroli wody wykazały:

- Kwestionowaną jakość mikrobiologiczną wody w 2 przypadkach w 2 urządzeniach zbiorowego zaopatrzenia (wodociągi: Podlasek gm. Wolica oraz Jurków gm. Wiślica)
- Kwestionowaną jakość fizykochemiczną wody (incydentalnie odnotowano podwyższony parametr chloroformu) w 2 urządzeniach zbiorowego zaopatrzenia.

Tab. 1. Ilość prób wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi pobranych do badania w poszczególnych gminach w ramach nadzoru sanitarnego (w rozbiciu na sieci wodociągowe) jak niżej:

Gmina (liczba prób)	Wodociąg	Monitoring kontrolny /badania podstawowe/	Monitoring przeglądowy /badania poszerzone/	Liczba prób kwestionowanych fiz-chem	Liczba prób kwestionowanych bakteriologicznie
Busko-Zdrój (13)	Busko-Zdrój	6	2	-	-
	Ruczynów	4	1	-	-
Gnojno (5)	Gorzakiew	4	1	-	-
Nowy Korczyn (8)	Nowy Korczyn	4	2	1 x wynik nieprawidłowy <i>Chloroform</i>	-
	Stary Korczyn (ujęcie)	1	1	1 x wynik nieprawidłowy <i>Chloroform</i>	-
Pacanów (10)	Wójeczka	4	1	-	-
	Żabiec	4	1	-	-
Solec-Zdrój (13)	Solec-Zdrój (Groczków)	4	1	-	-
	Piastec	4	1	-	-
	Kików	2	1	-	-
Stopnica (26)	Wolica	4	1	-	-
	Podlasek	15	1	-	6 x wynik nieprawidłowy <i>Enterokoki</i>
	Strzałków	4	1	-	-
Wiślica (7)	Jurków	6	1	-	1 x wynik nieprawidłowy <i>Bakterie grupy coli</i>
Tuczępy (6)	Szydłów	4	-	-	-
	Staszów	2	-	-	-
Szpital Busko-Zdrój (3)	ZOZ Busko	3	-	-	-
RAZEM (91)		75	16	2	7

Na podstawie art. 5 ust. 1a ustawy z dnia 7 czerwca 2001r o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków – zarządcy wodociągów i przedsiębiorstwa wodociągowe prowadzili regularną kontrolę wewnętrzną jakości wody we własnych urządzeniach wodnych.

Zgodnie z § 21 ust.1 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi - Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju dokonał oceny wszystkich wyników badań zrealizowanych zgodnie z ustalonym harmonogramem i przekazanych przez podmioty. Wszystkie nadzorowane wodociągi, w których woda była bezpieczna dla zdrowia ludzkiego, otrzymywały „oceny bieżące jakości wody” stwierdzające przydatność wody do spożycia.

W roku sprawozdawczym na podstawie wyników badań kontroli wewnętrznej zrealizowanych przez zarządców wodociągów Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju nie kwestionował jakość wody w urządzeniach zbiorowego zaopatrzenia.

Stan sanitarny urządzeń zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę został oceniony na koniec roku jako dobry.

2.6. Ujęcia powierzchniowe

Na terenie powiatu znajdują się 2-ujęcia powierzchniowe wody na rzece Nidzie tj. ujęcie w Starym Korczynie oraz ujęcie w Nowym Korczynie.

Ujęcie wody w Nowym Korczynie zaopatruje w wodę całą gminę Nowy Korczyn. Ujęcie w Starym Korczynie zaopatruje sieci wodociągowe: na terenie powiatu Kazimierza Wielka: częściowo gminę Bejsce, całą gminę Opatowiec oraz miejscowości na terenie gmin Koszyce (pow. Proszowice) i Szczurowa (pow. Brzesko).

Kontroli poddawano jakość wody w rzece Nidzie, pobrano **2 próby** wody do badania w kierunku radiacji - nie kwestionowano jakości wody.

3. Badania ciepłej wody na obecność bakterii legionella. Jakość ciepłej wody użytkowej.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Busku-Zdroju w kontekście zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego „ciepłej wody użytkowej” wykonuje badań pod kątem występowania bakterii *Legionella sp.* w przedsiębiorstwach podmiotów wykonujących działalność leczniczą w rodzaju stacjonarnym i całodobowym świadczenia zdrowotne.

Na terenie powiatu buskiego Państwowa Inspekcja Sanitarna pobrała do badania **128** prób ciepłej wody w **20** obiektach - podmiotach leczniczych - nadzorowane przez PPIS w Busku-Zdroju.

Jakość ciepłej wody we wszystkich kontrolowanych obiektach nie budziła zastrzeżeń sanitarnych, bakterii *Legionella sp.* – nie wykryto.

Wnioski

Na nadzorowanym terenie (powiat buski) w ramach nadzoru nad jakością wody przeznaczoną do spożycia przez ludzi pobrano do analizy laboratoryjnej z sieci wodociągowych - **91** prób wody (75 prób w ramach monitoringu kontrolnego - parametry z gr. A i 16 prób w ramach monitoringu przeglądowego - parametry z gr. A i B).

W ramach sprawowanego nadzoru nad urządzeniami wodnymi w **powiecie buskim** w roku sprawozdawczym 2022r. wydano:

- 1) 2 decyzje merytoryczne – dot. unieruchomienia wodociągów,
- 2) 2 decyzje merytoryczne – dot. uruchomienia wodociągów (przydatność do spożycia),
- 3) 4 decyzje opłatowe za ponadnormatywne wyniki wody.

Na terenie powiatu buskiego występuje pełne uzbrojenie terenu w sieci wodociągowe, wszystkie gminy są zwodociągowane (występują pojedyncze gospodarstwa nieposiadające przyłączy wody, bo nie chcą korzystać z publicznego zaopatrzenia w wodę lub względy techniczne nie pozwoliły na wykonanie przyłączy).

III. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Busku-Zdroju realizuje profilaktykę w zakresie ochrony zdrowia ludzi:

- wykonywał kontrole obiektów budowlanych (etap dopuszczenia obiektu do użytkowania),
- uzgadniał projekty budowlane (etap poprzedzający wydanie pozwolenia na budowę, zmianę sposobu użytkowania, zgłoszenie robót itp.),
- uczestniczył w procesie postępowania w sprawie oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko (brak lub potrzeba przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko i uzgadnianie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach).

Podczas pracy nad w/w tematyką zwracano szczególną uwagę na następujące zagadnienia:

- ochronę ludzi przed nadmiernym oddziaływaniem czynników środowiska pracy (hałas, zanieczyszczenie powietrza, promieniowanie elektromagnetyczne) poprzez egzekwowanie rozwiązań technicznych i odpowiednich materiałów budowlanych w celu dotrzymania normatywnych wartości dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy,
- właściwą gospodarkę wodno-ściekową (zaopatrzenie ludności w wodę do picia o odpowiednich parametrach),
- prawidłowe usuwanie, gromadzenie i unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych, w tym pochodzenia medycznego, w sposób nie zagrażający życiu i zdrowiu ludzi,
- ochronę ludzi przez uciążliwościami środowiskowymi w miejscu zamieszkania poprzez egzekwowanie skutecznych rozwiązań z zakresu ochrony środowiska.

Postępowanie w sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko

W 2022 roku wydano 55 opinii na etapie oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko. Opinie obejmowały postępowania w sprawie braku lub potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

Uzgadnianie dokumentacji projektowych

W 2022 roku wydano ogółem 11 opinii o dokumentacjach projektowych. Analiza opiniowanych dokumentacji projektowych wskazuje, iż główne uchybienia w rozwiązaniach projektowych dotyczyły błędów w zakresie zapewnienia właściwych warunków wymiany i czystości powietrza w obiektach.

Stwierdza się, że zastrzeżenia wnoszone do przedkładanych rozwiązań projektowych wynikały głównie z nieznamomości przez projektantów przepisów, w tym techniczno-budowlanych (Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie /tekst jednolity Dz. U z 2022 r. poz. 1225/) oraz wymagań sanitarno-higienicznych określonych dla poszczególnych rodzajów obiektów.

Uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych

W 2022 roku wydano 40 opinii w zakresie stwierdzenia zgodności wykonania obiektów wg projektu budowlanego.

W 29 przypadkach stanowiska zajęto na podstawie przeprowadzonych oględzin, w pozostałych przypadkach na podstawie przedłożonej dokumentacji z ograniczoną czynnością kontrolną w terenie.

Podczas odbiorów spotkano się w większości przypadków z inwestycjami dobrze przygotowanymi do czynności odbiorowych pod względem wykonawczym (prace zakończone, zgodność wykonawstwa z dokumentacją projektową) oraz formalnym (wpis do dziennika budowy, odbiory techniczne wewnętrzne, badania i pomiary, itd.). Tym niemniej zdarzały się obiekty, na których stwierdzono nieprawidłowości pod względem funkcjonalnym oraz sanitarno-technicznym. Uchybienia stwierdzone podczas oględzin usuwane były do momentu wydania stanowiska.

Stanowiska inne na etapie rozpoczęcia nowej działalności i pozostałych etapach procesu inwestycyjnego.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju wydawał opinie sanitarne na etapie rozpoczęcia nowej działalności i na pozostałych etapach procesu inwestycyjnego w ilości 11 (opinie sanitarne dla obiektów przedszkolnych, żłobka, placówki dydaktycznej, pracowni psychologiczno-pedagogicznej, punktu aptecznego, opinia dla obiektu obrotu bronią

i amunicją oraz opinia na temat zaproponowanego zabezpieczenia warunków higieniczno-sanitarnych dla przeprowadzenia imprezy masowej).

Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko

W 2022r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju zaopiniował pozytywnie zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Solec-Zdrój

IV. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

I KĄPIELISK

1. Wprowadzenie

Obiekty użyteczności publicznej są charakterystyczną grupą z uwagi na swoją różnorodność. Kryteria oceny ich stanu sanitarno-porządkowego i sanitarno-technicznego zależą od charakteru obiektu, jego dostępności dla osób z zewnątrz oraz rodzaju świadczonych usług.

W grupie obiektów użyteczności publicznej, główny nacisk położono na ustępy publiczne i obiekty usługowe (kontrole zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej, w tym szczególnie solaria) oraz hoteli i obiektów wczasowo-turystycznych. Ponadto kontrolowano obiekty sportowe, tereny rekreacyjne oraz inne obiekty użyteczności publicznej.

2. Stan sanitarny wybranych obiektów i urzędzeń

2.1. Ustępy publiczne

Na terenie powiatu buskiego znajduje się **7** ustępów publicznych (w roku sprawozdawczym skontrolowano **6**):

1. Ustęp publiczny w Busku Zdroju przy ul. Kopernika/Kościuszki
2. Ustęp publiczny w Busku Zdroju w Parku Zdrojowym
3. Ustęp publiczny w Busku-Zdroju ul. 1-go Maja
4. Ustęp publiczny Wiślica
5. Ustęp publiczny Stopnica
6. Ustęp publiczny Nowy Korczyn
7. Ustęp publiczny Pacanów

Obiekty te działają cały rok, za wyjątkiem ustępu publicznego w Parku Zdrojowym w Busku-Zdroju (czylny w sezonie letnim).

Kontrolowane obiekty posiadają ściany i posadzki o powierzchniach zmywalnych odpornych na działanie wilgoci. Pomieszczenia wentylowane. Dezynfekcja pomieszczeń i urzędzeń prowadzona prawidłowo. W roku sprawozdawczym oceniono bieżący stan sanitarny kontrolowanych ustępów publicznych, jako stan niebudzący zastrzeżeń, obiekty funkcjonowały z zachowaniem reżimu sanitarnego i przestrzeganiem wymogów zawartych w przepisach prawa.

2.2 Obiekty pomocy społecznej

Liczba obiektów i jednostek organizacji pomocy społecznej w ewidencji ogółem - **11**. W roku sprawozdawczym otrzymano zgłoszenie o wyrejestrowaniu obiektu pn. Niepubliczny Zakład Opieki Pielęgniarsko-Rehabilitacyjnej „VENA” Skotniki Duże 93.

W roku 2022 skontrolowano – **8** obiektów.

- a) Domy pomocy społecznej – **5** (skontrolowano 5)
 - DPS Słupia gm. Pacanów,
 - DPS Świniary gm. Solec-Zdrój,
 - DPS Rataje Słupskie gm. Pacanów,
 - DPS Zborów gm. Solec-Zdrój ze złym stanem sanitarno-technicznym
 - DPS Gnojno gm. Gnojno,

- b) Inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej - **1** (skontrolowano 1)
 - Środowiskowy Dom Samopomocy w Świniarach gm. Solec-Zdrój

- c) Placówki zapewniające całodobową opiekę – **4** (skontrolowano 2)
 - Hostel dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi w Świniarach przy DPS,
 - Schronisko dla Osób Bezdomnych i Zagrożonych Bezdomnością w Świniarach
 - Hostel „Nadzieja Rodzinie” w Janinie gm. Busko-Zdrój
 - Schronisko z usługami opiekuńczymi w Nizinach 66 A, 28-142 Tuczępy

- d) Noclegownie dla bezdomnych – **1** (skontrolowano 0)
 - (Noclegownia dla bezdomnych MGOPS w Busku –Zdroju)

W roku sprawozdawczym skontrolowano **8** spośród wyżej wymienionych obiektów pomocy społecznej (prowadzono 8 kontroli). Wszystkie skontrolowane obiekty oceniono jako dobre, prawidłowo urządzone i wyposażone. Utrzymane w odpowiednim stanie sanitarno-higienicznym oraz porządkowym.

2.3 Obiekty hotelarskie

W roku sprawozdawczym nadzorem objęto obiekty hotelarskie, całoroczne tj. hotele, motele, pensjonaty oraz inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie m.in. pokoje gościnne. Skontrolowano:

- 5 hoteli
- 3 pensjonaty
- 2 obiekty typu kwatery prywatne / pokoje gościnne

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w jednym obiekcie typu „pensjonat” wydano 1 decyzję administracyjną (merytoryczną) zalecającą poprawę stanu sanitarno-technicznego oraz 1 decyzję opłatową za kwestionowaną kontrolę. Zalecenia pokontrolne zostały wykonane w całości.

Pozostałe skontrolowane obiekty w okresie sprawozdawczym oceniono, jako odpowiadające wymogom sanitarnym.

2.4. Zakłady fryzjerskie kosmetyczne i odnowy biologicznej

Państwowa Inspekcja Sanitarna sprawuje nadzór nad obiektami usługowymi tj. zakładami fryzjerskimi, salonami kosmetycznymi, tatuażu, odnowy biologicznej oraz innymi zakładami świadczącymi łącznie więcej niż jedną z usługę.

W 2022r. na terenie powiatu buskiego przeprowadzono kontrole sanitarne w **8** zakładach usługowych.

Sprawdzano m.in. zapewnienie:

- bezpieczeństwa pracowników i klientów salonu,
- bezpieczeństwa w salonie,
- właściwej dezynfekcji przyborów fryzjerskich,
- sterylizacji narzędzi kosmetycznych z uwagi na zagrożenie przeniesienia zakażeń,
- ważności środków,
- magazynowania bielizny stosowanej w zakładzie i postępowanie z nią.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w jednym obiekcie typu „odnowy biologicznej” wydano 1 decyzję administracyjną (merytoryczną) zalecającą poprawę stanu sanitarno-technicznego oraz 1 decyzję opłatową za kwestionowaną kontrolę. Zalecenia pokontrolne zostały wykonane w całości.

Pozostałe skontrolowane obiekty w okresie sprawozdawczym oceniono, jako odpowiadające wymogom sanitarnym.

Ponadto w I kwartale 2022 w związku ze stanem epidemii w kraju inspekcja sanitarna w obiektach usługowych przeprowadzała kontrole (oceniała i weryfikowała) przestrzeganie przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w zakresie prowadzonej działalności w tym stosowanych obostrzeń w czasie pandemii oraz związanych z nią nakazów i zakazów. Wypełniano listy kontrolne, tzw. checklisty.

2.5. Obiekty komunikacji publicznej

Przeprowadzono **1** kontrolę sanitarno-techniczną Dworca PKS w Busku Zdroju. Obiekt dostosowany dla osób niepełnosprawnych, wyposażony w instalacje wodociągową, kanalizację i klimatyzację – stan sanitarny nie budził zastrzeżeń.

Ponadto na terenie miasta i gminy Stopnica skontrolowano **10** przystanków jako miejsc przeznaczonych do wsiadania lub wysiadania pasażerów. Obiekty oceniono jako prawidłowo wyposażone i oznakowane.

2.6. Cmentarze

W roku sprawozdawczym 2022 skontrolowano **4** obiekty cmentarne. Stan sanitarno-techniczny kontrolowanych obiektów nie budził zastrzeżeń.

W roku sprawozdawczym 2022 skontrolowano **4** obiekty cmentarne. Stan sanitarno-techniczny kontrolowanych obiektów nie budził zastrzeżeń.

2.7. Domy przedpogrzebowe

Na terenie powiatu buskiego znajdują się 3 domy przedpogrzebowe (w tym prosektorium opisane w punkcie 1.4).

2.8. Inne obiekty użyteczności publicznej

Oprócz w/w grup obiektów nadzorem PSSE w Busku-Zdroju obejmuje: tereny rekreacyjne, do których zalicza się place zabaw z piaskownicami, parki i zieleńce, zakłady prowadzące obrót produktami naftowymi, przystanki, obiekty sportu i kultury i inne.

W roku sprawozdawczym kontrolowano i oceniono **27** obiektów:

- 12 piaskownic
- 1 stacja paliw
- 2 obiekty sportowe – *obiekt nadal oceniono, jako zły Stadion w Pacanowie*
- 1 obiekt kultury
- 1 siedziba gmin – *obiekt nadal oceniono, jako zły Siedziba UiM Wiślica*
- 8 parków/zieleńców
- 1 tężnia
- 1 obiekt usług pogrzebowych

W roku sprawozdawczym w dalszym ciągu **2 obiekty użyteczności publicznej** oceniono, jako złe pod względem technicznym.

W obu przypadkach wydano 2 decyzje merytoryczne przedłużające termin wykonania zaleceń:

- Stadion w Pacanowie
(NHS.9020.8.58.2021 z dnia 16.07.2021 termin wykonania zaleceń to 31.12.2023r.)
- Siedziba Urzędu Miasta i Gminy w Wiślicy
(NHS.9020.8.41.2022 z dnia 24.06.2022r. termin wykonania zaleceń to 30.06.2023r.)

2.9. Kąpieliska, miejsca wykorzystywane do kąpieli i baseny kąpielowe

- **Stan sanitarny Kąpielisk:**

W roku sprawozdawczym na terenie powiatu buskiego drugi sezon funkcjonowało kąpielisko:

- Kąpielisko w miejscowości Radzanów gm. Busko-Zdrój.

Sezon kąpielowy na rok 2022 został określony Uchwałą Nr XLVI/541/2022 Rady Miejskiej w Busku - Zdroju z dnia 28 kwietnia 2022r. w sprawie wykazu kąpielisk na terenie Gminy

Busko-Zdrój na rok 2022. W uchwale określono również czas korzystanie z kąpieliska w okresie od 25 czerwca 2022r. do 21 sierpnia 2022r.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku - Zdroju na bieżąco sporządzał oceny jakości wody w kąpielisku, które wydawane były za każdym razem po otrzymaniu sprawozdań z badań jakości wody zarówno z kontroli urzędowej jak i wewnętrznej. Łącznie wydano 4 bieżące oceny o jakości wody w kąpielisku.

W żadnej próbce wody w w/w sprawozdaniach z badań nie zostały odnotowane ponadnormatywne wartości parametrów określonych w załączniku nr 1 część B tabeli I kolumnie A do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystanym do kąpeli (Dz.U. z 2019r. poz. 255).

Jakość wody w ocenach wydanych, w dniach			
Nr	Nr sprawozdania	Z dnia	Kontrola
1	LBW/256/1/22	23.06.2022r.	kontrola urzędowa
2	LBW/489/2/22	07.07.2022r.	kontrola wewnętrzna
3	LBW/550/2/22	28.07.2022r.	kontrola wewnętrzna
4	LBW/608/2/22	11.08.2022r.	kontrola wewnętrzna
spełniały wymagania jakim powinna odpowiadać woda w kąpielisku			

Informacje o jakości wody w kąpielisku oraz o warunkach panujących na kąpielisku na bieżąco były umieszczane na stronie internetowej Serwisu Kąpieliskowego Głównego Inspektora Sanitarnego przez organizatora kąpieliska oraz uprawnionych przedstawicieli Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Busku-Zdroju.

Ponadto Organizator kąpieliska informacje o bieżącej jakości wody w kąpielisku umieszczał na tablicy informacyjnej na terenie kąpieliska.

- Stan sanitarny Pływalni i basenów kąpielowych

W ewidencji PSSE na terenie powiatu buskiego znajduje się 16-obiektów kąpielowych.

- 5 obiektów kąpielowych krytych (całorocznych)
- 10 basenów rehabilitacyjnych krytych (całorocznych)
- 1 basen sezonowy kryto-odkryty w Stopnicy.

Zarządcy pływalni / basenów regularnie kontrolowali jakość wody w ramach kontroli wewnętrznej. Woda na pływalniach publicznych kontrolowana była zgodnie z ustalonym **harmonogramem**, natomiast baseny rehabilitacyjne w oparciu o wytyczne **instrukcji funkcjonalnych** obiektów.

W 2022r. powiecie buskim skontrolowano **6** obiektów pływalni/basenów (przeprowadzono kontrole sanitarno-techniczne podbasenia).

Łącznie na w/w obiekty PPIS w Busku-Zdroju wydał **8 decyzji**:

- 4 decyzje dotyczące unieruchomienia działania niecek ze względu na złą jakość wody,
- 4 decyzje dotyczące przywracających działania niecek po poprawie jakości wody,

W przypadku pogorszenia się jakości wody w nieckach basenowych PPIS w Busku-Zdroju bezzwłocznie informował zarządców za pomocą pism interwencyjnych / decyzji administracyjnych, nakazujących podjęcie działań naprawczych.

Zarządcy niecek basenowych natychmiastowo podejmowali działania zaradczo-naprawcze, kolejne badania (powtórkowe) wykazywały prawidłową jakość wody do kąpieli.

Wnioski

Priorytetem działań w okresie sprawozdawczym w obiektach użyteczności publicznej było przestrzeganie przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w zakresie prowadzonej działalności.

Wydano **13 decyzji** na obiekty użyteczności publicznej. Na koniec roku sprawozdawczego - bieżący stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej nie budził zastrzeżeń, nie stwierdzono uchybień stanowiących zagrożenie dla zdrowia i życia.

W dwóch obiektach użyteczności publicznej stan techniczny tych obiektów oceniono nadal jako nieprawidłowy.

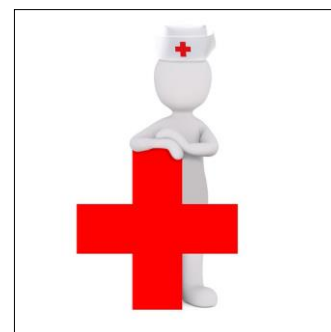
V. STAN SANITARNY PODMIOTÓW, W KTÓRYCH WYKONYWANA JEST DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZA

1. Szpitale

Na terenie powiatu buskiego, pod nadzorem PSSE w Busku Zdroju znajdują się 4 obiekty szpitalne (1-powiatowy, 1-specjalistyczny, 2-uzdrowiskowe).

Obiekty szpitalne:

- 1) Szpital Powiatowy ul. Boh. Warszawy 67, Busko - Zdrój
- 2) Specjalistyczny Szpital Ortopedyczno - Rehabilitacyjny „Górka” ul. Dr Starkiewicza 1, Busko - Zdrój
- 3) Szpital Uzdrowiskowy „Włókniarz” ul. Rokosza 1, Busko - Zdrój
- 4) Szpital Uzdrowiskowy „Krystyna” ul. Rzewuskiego 3, Busko - Zdrój,

W roku sprawozdawczym skontrolowano **3 obiekty** (przeprowadzono 4 kontrole stanu sanitarno-technicznego).

Wydano 2 decyzje celem usunięcia nieprawidłowości:

- dla SSOR „Górka” w zakresie: poprawy stanu technicznego posadzek, cokołów na tarasie przy sali gimnastycznej oraz na tarasie przy oddziale IV. Część zaleceń decyzji (dot. leżanek) została już wykonana.
- dla Szpitala Powiatowego w zakresie: dostosowania do wymogów Rozporządzenia Ministra Zdrowia oddziałów ginekologii i patologii ciąży.

1.1. Zaopatrzenie w wodę

Wszystkie w/w szpitale zaopatrywane w wodę przez wodociąg sieciowy Busko-Zdrój, jakość wody odpowiada wymogom.

Ponadto Szpital Powiatowy w Busku-Zdroju ul. Boh. Warszawy 67 posiada własne ujęcie wody tj. wodociąg lokalny ZOZ (woda w badanym zakresie spełniała wymagania rozporządzenia).

1.2. Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi.

Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi prawidłowe, nie budzi zastrzeżeń. Wywóz odpadów zapewniają firmy w ramach zawartych umów.

Odpady komunalne gromadzone w odpowiednich pojemnikach/kontenerach do czasu wywozu. Odpady odbierane przez firmę zewnętrzną.

Odpady medyczne przechowywane zgodnie z opracowanymi procedurami gromadzone są w pojemnikach lub workach w miejscu ich powstawania uwzględniając ich właściwości oraz sposób ich unieszkodliwiania. Następnie przekazywane do pomieszczeń magazynowania lub urządzeń chłodniczych z zachowaniem odpowiednich środków ostrożności, przez przeszkolony personel. Pomieszczenia magazynowania posiadają powierzchnie zmywalnych, wyposażonych w agregat chłodniczy, utrzymujący prawidłową temperaturę, lub w większości kontrolowanych obiektów odpady medyczne przechowywane w przenośnych urządzeniach chłodniczych. Prawidłowo utrzymana częstotliwość wywozu.

1.3. Gospodarka bielizną szpitalną

We wszystkich obiektach wydzielono magazyny bielizny czystej i brudnej. Bielizna czysta przechowywana prawidłowo w higienicznych warunkach. Postępowanie z bielizną zgodne z opracowanymi procedurami. Transport bielizny zapewniają podmioty świadczące usługę prania.

1.4. Prosektoria

Na nadzorowanym terenie znajduje się 1 Prosektorium przy Powiatowym Szpitalu w Busku-Zdroju. W roku poprzednim na obiekt wydano 1 decyzję merytoryczną dotyczącą stanu sanitarno - technicznego oraz 1 decyzję opłatową. Termin wykonania zaleceń został ustalony. Zalecenia dotyczyły stanu sanitarno-technicznego stolarki drzwiowej, pomieszczenia z komorami chłodniczymi i pomieszczenia gospodarczego, jak również wózka do przewozu trumien oraz stołu sekcyjnego.

W roku 2022 na wniosek strony przedłużono **decyzją** PPIS w Busku - Zdroju termin wykonania zaleceń do 30.06.2022r. Kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie zaleceń w całości. Stan sanitarno-techniczny kontrolowanego obiektu nie budził zastrzeżeń.

2. Sanatoria

Na terenie powiatu buskiego znajduje się 17 obiektów sanatoryjnych (w tym 12 w Busku - Zdroju i 5 w Solcu - Zdroju).

W roku 2022 objęto nadzorem nowy obiekt sanatoryjny pn: „TERMA Słowacki Resort Medical Spa”. Nowy obiekt sanatoryjny „TERMA Słowacki Resort Medical Spa” to nowoczesne centrum rehabilitacji ze strefą SPA. Bazę noclegowa stanowi 110 pokoi, każdy z pełnym sanitarnym.

W roku sprawozdawczym ogółem skontrolowano stan sanitarno-techniczny w **14** obiektach. Profil leczniczy obiektów stanowi leczenie chorób ortopedyczno-urazowych, chorób układu nerwowego, chorób reumatologicznych, chorób kardiologicznych, nadciśnieniowych, osteoporozy, chorób skóry.

W większości kontrolowanych sanatoriów stan sanitarny i techniczny obiektów nie budził zastrzeżeń. Tylko w jednym przypadku - za stwierdzone nieprawidłowości wydano **1 decyzję oplatową** (kontrola kwestionowana) oraz nałożono **1 mandat karny** za naruszenie przepisów sanitarnych.

2.1. Zaopatrzenie w wodę

Wszystkie sanatoria w Busku - Zdroju zaopatrywane w wodę przez wodociąg sieciowy Busko-Zdrój, jakość wody odpowiada wymogom.

Sanatoria w Solcu-Zdroju zaopatrywane w wodę przez wodociąg Solec-Zdrój, natomiast „Łazienki – budynki Zakładu Przyrodoleczniczego” przez wodociąg sieciowy Stary Korczyn. Jakość wody zgodna z obowiązującymi wymogami.

2.2. Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi

Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi w kontrolowanych obiektach sanatoryjnych prawidłowe, nie budzi zastrzeżeń. Wywóz odpadów zapewniają firmy w ramach zawartych umów. We wszystkich sanatoriach gospodarka odpadami nie budziła zastrzeżeń.

Odpady komunalne gromadzone w odpowiednich pojemnikach/kontenerach/wiatach do czasu wywozu.

Odpady medyczne - postępowanie z odpadami medycznymi zgodne z opracowanymi procedurami. Odpady są segregowane, przechowywane w odpowiednich pomieszczeniach w urządzeniach chłodniczych i odbierane specjalistycznym transportem firm.

2.3 Gospodarka bielizną

We wszystkich kontrolowanych sanatoriach wydzielone są magazyny bielizny czystej i brudnej, postępowanie z bielizną nie budziło zastrzeżeń.

3. Podmioty lecznicze realizujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne /przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie itp./

▪ **Ośrodki zdrowia i przychodnie – 15**, skontrolowano **12** obiektów.
Stan sanitarny kontrolowanych obiektów w większości nie budził zastrzeżeń.

Tylko w jednym przypadku stwierdzono nieprawidłowości i wydano **1 decyzję administracyjną**. Decyzją objęto zakres: prawidłowego urządzenia miejsca magazynowania odpadów medycznych, odpowiedniego wyposażenia składzika porządkowego, magazynu środków czystościowych i dezynfekcyjnych, jak również prawidłowego postępowania z bielizną w obiekcie. Ponadto wydano **1 decyzję opłatową** (kontrola kwestionowana).

Kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie wszystkich zaleceń.

▪ **Hospicja – 1**

Hospicjum to obiekt należący do Fundacji św. Brata Alberta, ul. Solankowa 6, 28-100 Busko-Zdrój.

W roku sprawozdawczym obiekt skontrolowano dwukrotnie jedynie w zakresie jakości ciepłej wody użytkowej.

▪ **ZOL -1**

ZOL to obiekt należący do Fundacji św. Brata Alberta, ul. Solankowa 6, 28-100 Busko-Zdrój. W roku sprawozdawczym obiekt skontrolowano dwukrotnie jedynie w zakresie jakości ciepłej wody użytkowej.

▪ **Inne zakłady** (stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne) -1

Pogotowie w Busku - Zdroju- stan sanitarny obiektu nie budził zastrzeżeń. W czasie kontroli dokonano sprawdzenia 1 pojazdu do transportu chorych.

▪ **Zakłady badań diagnostycznych i medyczne laboratoria diagnostyczne – 2** obiekty kontrolowane przez pion epidemiologii.

W roku sprawozdawczym nie kontrolowano

▪ **Zakłady rehabilitacji leczniczej** (ogółem obiektów 9, skontrolowano 5)

W roku sprawozdawczym skontrolowano 5 obiektów rehabilitacji leczniczej, wszystkie kontrolowane obiekty oceniono, jako spełniające wymagania higieniczno-sanitarne. Objęto nadzorem 1 nowy obiekt.

▪ **Inne ambulatoryjne świadczenia** (ogółem obiektów 8, skontrolowano: 3) tj.:

- Pracownia Tomografii Komputerowej ul. Bohaterów Warszawy 67 w Busku- Zdroju
- Poradnia Zdrowia Psychicznego na terenie DPS w Świniarach.
- 6 Punktów pobrań materiałów, kontrole punktów pobrań przeprowadzone przez pion epidemiologiczny)

3.1 Zaopatrzenie w wodę

Wszystkie kontrolowane podmioty lecznicze świadczące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne zaopatrywane są w wodę o dobrej jakości pochodzącą z wodociągów publicznych objętych stałym nadzorem sanitarnym w ramach monitoringu wody przeznaczonej do spożycia. W większości zakładów leczniczych ustalone są punkty poboru prób wody.

3.2. Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi

Kontrolowane Zakłady Opieki Zdrowotnej zarówno publiczne jak i niepubliczne wytwarzające odpady niebezpieczne posiadają podpisane umowy na odbiór odpadów.

Przeprowadzone przez pracowników inspekcji sanitarnej kontrole placówek (ocenione na koniec roku sprawozdawczego) nie wykazały nieprawidłowości w zakresie postępowania z odpadami, a w szczególności z odpadami pochodzenia medycznego.

3.3. Gospodarka bielizną

We wszystkich kontrolowanych placówkach ambulatoryjnych wydzielone są miejsca do przechowywania bielizny czystej /szafy/. Bielizna brudna gromadzona w sposób właściwy. Pranie bielizny w pralniach lub we własnym zakresie /własne pralnie/. Praniu poddawane są głównie fartuchy, parawany i sporadycznie firanki. Stosowane prześcieradła jednorazowego użytku.

3.4. Sterylizacja i dezynfekcja

Szpitala, sanatoria, ośrodki zdrowia i prywatne gabinety lekarskie znajdujące się na terenie powiatu buskiego prawidłowo realizują podstawowe wymogi w zakresie dezynfekcji i sterylizacji.

Wnioski

W powiecie buskim stan sanitarny podmiotów, w których wykonywana jest działalność lecznicza oceniono jako dobry. Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi prawidłowe, nie budzi zastrzeżeń. Wywóz odpadów zapewniają firmy w ramach zawartych umów. Prawidłowo utrzymana częstotliwość wywozu odpadów. Postępowanie z bielizną zgodne z opracowanymi procedurami. We wszystkich obiektach wydzielono magazyny bielizny czystej i brudnej. Również prawidłowo realizowane są podstawowe wymogi w zakresie dezynfekcji i sterylizacji.

VI. WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY

Przedmiotem działalności Sekcji Nadzoru Środowiska Pracy jest nadzór nad zakładami pracy, dotyczący warunków zdrowotnych środowiska pracy oraz zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy.

Zasadniczą tematyką w 2022 r. było prowadzenie działań wynikających z ustaleń FORUM dot. wymiany informacji o egzekwowaniu przepisów rozporządzenia REACH, prowadzenie działań związanych z nadzorem nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, prowadzenie nadzoru nad podmiotami wprowadzającymi do obrotu produkty biobójcze zawierające substancje czynne oraz prowadzenie nadzoru nad przygotowaniem pracodawców pod kątem przestrzegania przepisów i zasad bhp podczas prac związanych z usuwaniem bądź zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest, prowadzenie nadzoru nad warunkami pracy i wypełnieniem przez pracodawców obowiązków,

wynikających z oceny ryzyka zawodowego pracowników zatrudnionych w zakładach pogrzebowych .

Na terenie powiatu objętych nadzorem jest 349 obiektów. W 2022 r. skontrolowano 80 obiektów.

1. Zakres kontroli warunków pracy

Tabela 1.

Liczba pracowników zatrudnionych w zakładzie pracy	Liczba zakładów pracy skontrolowanych w 2022 r.
5	34
6 – 20	24
21 – 50	13
51 – 100	5
101 – 250	3
>250	1
ogółem	80

W 2022 r. przeprowadzono 90 kontroli w 80 zakładach zatrudniających 2105 pracowników.

Tabela 2.

Temat	Liczba kontroli
Warunki pracy w zakładach	32
Substancje i mieszaniny chemiczne	14
Czynniki rakotwórcze i mutagenne	3
Produkty biobójcze	24
Produkty kosmetyczne	12
Środki zastępcze	5

Skala realnych i potencjalnych zagrożeń decyduje o tym, jakie czynniki środowiskowe powinny być przedmiotem systematycznego nadzoru i wynikających z nich działań represyjnych i interwencyjnych. Pod uwagę bierze się następujące kryteria :

1. Występowanie czynników szkodliwych w środowisku pracy.
2. Występowanie przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) i najwyższych dopuszczalnych natężeń (NDN) wyżej wymienionych czynników.
3. Stosowanie substancji i mieszanin chemicznych.
4. Stosowanie prekursorów narkotykowych kategorii 2 i 3.
5. Występowanie czynników rakotwórczych.
6. Stosowanie produktów biobójczych.
7. Stosowanie środków ochrony roślin.
8. Występowanie czynników biologicznych.
9. Występowanie chorób zawodowych.

Analizując rodzaj branży PKD najczęściej kontroli w 2022r. przeprowadzono w następujących branżach:

- Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi
- Pozostała indywidualna działalność usługowa
- Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
- Handel detaliczny z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi
- Edukacja
- Produkcja wyrobów z drewna
- Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych

W 2022 r. najczęściej decyzji wydano w następujących branżach:

- Edukacja
- Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
- Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców
- Administracja publiczna oraz polityka gospodarcza i społeczna

W 2022r. najczęściej pracowników zatrudnionych było w branżach:

- Pozostałe górnictwo i wydobywanie
- Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń
- Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody
- Handel detaliczny z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi
- Zakwaterowanie
- Opieka zdrowotna

2. Postępowanie administracyjno – egzekucyjne.

W wyniku przeprowadzonych w 2022 r. kontroli wydano 35 decyzji.

Decyzje te zawierały zarządzenia dotyczące:

1. Przeprowadzenia pomiarów czynników szkodliwych.
2. Dokonania oceny ryzyka zawodowego.
3. Czynników biologicznych.
4. Substancji i mieszanin chemicznych.
5. Sporządzenia rejestrów czynników szkodliwych dla zdrowia.
6. Zapewnienia pracownikom odpowiednich pomieszczeń higieniczno – sanitarnych.
7. Sporządzenia planu działań organizacyjno – technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia pracowników na hałas.
8. Uaktualnienia oceny ryzyka zawodowego.
9. Przekroczenia NDS manganu i jego związków nieorganicznych w przeliczeniu na Mn – frakcja wdychana oraz frakcja respirabilna na Hali nr 1 na stanowisku spawacza.
10. Przekroczenia NDS manganu i jego związków nieorganicznych w przeliczeniu na Mn – frakcja respirabilna na Hali nowej na stanowisku spawacza.
11. Przekroczenia NDSC_h ksyłenu na Hali nowej na stanowisku malarza.
12. Przekroczenia NDSC_h etylobenzenu na Hali nowej na stanowisku malarza.
13. Braku znaków nakazujących stosowanie odpowiednich środków ochrony indywidualnej.
14. Braku apteczki I pomocy przedmedycznej.
15. Braku osoby wyznaczonej i przeszkolonej do udzielania I pomocy przedmedycznej.
16. Braku instrukcji udzielania I pomocy przedmedycznej.

17. Braku oświetlenia pomieszczenia pracy czasowej.
18. Braku ogrzewania w pomieszczeniu pracy mogącego zapewnić temperaturę zgodnie z przepisami prawa.
19. Braku ustępu i umywalki, a także warunków do higienicznego przechowywania odzieży własnej (domowej), oraz do higienicznego spożywania posiłków.
20. Braku zapewnionej dostatecznej ilości wody zdatnej do picia oraz do celów higienicznosanitarnych, gospodarczych.
21. Braku podłączenia do kanalizacji.
22. Rozdzielenia pomieszczenia jadalni od szatni.
23. Braku wpisu ostatnich wyników pomiarów hałasu i zapylenia do rejestru czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy.
24. Braku oceny ryzyka zawodowego na występowanie procesów technologicznych w których dochodzi do uwalniania substancji chemicznych, ich mieszanin lub czynników o działaniu rakotwórczym.
25. Braku rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym.
26. Braku rejestru pracowników narażonych na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym.
27. Braku przeszkolenia pracowników w zakresie ryzyka dla zdrowia wynikającego z oceny narażenia na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, wymagań higienicznych, które powinny być spełnione w celu ograniczenia narażenia, konieczności używania środków ochrony indywidualnej, w tym noszenia ubrania ochronnego, działań zapobiegających wypadkom oraz koniecznych do podjęcia przez pracowników, podczas działań ratowniczych oraz wypadków.
28. Braku poinformowania pracowników o narażeniu na substancje chemiczne, ich mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym.

Zarządzenia z decyzji przedsiębiorcy wykonują w ustalonych terminach.

3. Nadzór nad warunkami pracy

3.1. Nadzór nad warunkami pracy w przekroczeniach NDS i NDN.

W 2022 r. w powiecie buskim stwierdzono przekroczenia normatywów higienicznych w 5 zakładach pracy.

- 1 zakład, zajmujący się działalnością związaną ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzyskiem surowców, przekroczenia hałasu, 14 osób narażonych, sporządzono plan działań organizacyjno – technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia pracowników na hałas.
- 2 zakłady, zajmujące się produkcją maszyn i urządzeń, gdzie indziej nie sklasyfikowaną, przekroczenia hałasu, 26 osób narażonych. W obydwu sporządzono plan działań organizacyjno – technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia pracowników na hałas.
- 2 zakłady, zajmujące się produkcją metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń, przekroczenia hałasu, 27 osób narażonych. W obydwu zakładach pracy sporządzono plan działań organizacyjno – technicznych zmierzających do ograniczenia

narażenia pracowników na hałas. Poza tym w jednym z tych zakładów stwierdzono również przekroczenia NDS manganu i jego związków nieorganicznych w przeliczeniu na Mn – frakcja respirabilna oraz przekroczenia NDSCh ksylenu i NDSCh etylobenzenu. Osób pracujących w narażeniu na w.w. związki pracowało 8 osób. Wydano decyzję administracyjną nakazującą obniżenie przekroczonych normatywów higienicznych poniżej normy. Decyzja została wykonana.

Przekroczenia NDN hałasu występują ponadto w 4 zakładach pracy, które stwierdzono w latach ubiegłych. W warunkach przekroczenia NDN pracuje 53 osoby.

Zakłady te są objęte szczególnym nadzorem. Wprowadziły w życie program działań organizacyjno – technicznych, zmierzających do ograniczenia narażenia pracowników na hałas, który jest na bieżąco monitorowany i doskonalony czego efektem są coraz mniejsze przekroczenia NDN hałasu oraz zwiększona ochrona pracowników przed hałasem /rotacja pracowników, szkolenia dla pracowników w celu zwiększenia świadomości pracowników jakie są skutki działania hałasu, szczegółowe badania lekarskie/.

Poprawa warunków pracy związana jest również z ograniczeniem liczby osób zatrudnionych, likwidacją niektórych stanowisk pracy oraz całkowitą likwidacją niektórych zakładów.

Należy stwierdzić, że pracodawcy sukcesywnie wprowadzali rozwiązania techniczne i organizacyjne, mające na celu zmniejszenie narażenia poprzez zmniejszenie poniżej normy NDS i NDN czynników szkodliwych : wymiana maszyn i urządzeń na bardziej nowoczesne, montowanie dodatkowych odciągów, montowanie wentylacji mechanicznej, kapitalne remonty, stosowanie nowoczesnych środków ochrony indywidualnej, rotacja pracowników.

3.2. Poprawa warunków pracy innych niż związanych z przekroczeniami NDS i NDN

W 1 zakładzie, zajmującym się produkcją artykułów spożywczych doprowadzono do właściwego stanu sanitarnego pomieszczenia higieniczno – sanitarne.

W 2 zakładach, zajmujących się produkcją metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń doprowadzono do właściwego stanu sanitarnego pomieszczenia higieniczno – sanitarne oraz rozdzielono pomieszczenie jadalni od szatni.

W 1 zakładzie, zajmującym się pozostałą indywidualną działalnością usługową doprowadzono do właściwego stanu sanitarnego pomieszczenia ustępu i umywalni.

3.3. Substancje i mieszaniny chemiczne

Przeprowadzono 13 kontroli tematycznych w 11 zakładach wprowadzających do obrotu substancje i mieszaniny chemiczne.

Na terenie powiatu objęty nadzorem jest 1 zakład wprowadzający do obrotu jako pierwszy na terytorium Polski mieszaniny chemiczne z Unii Europejskiej. W 2022 r. przeprowadzono kontrolę w tym obiekcie. Stwierdzono nieprawidłowości tj. brak hasła ostrzegawczego zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa na etykiecie, etykiety produktu nie są trwale przytwierdzone do powierzchni opakowania, niewłaściwa nazwa i numeru identyfikacyjnego, jaka została jej nadana w wykazie klasyfikacji i oznakowania, w części 3 załącznika VI w.w rozporządzenia na etykiecie, brak etykiety w języku polskim dla produktu. Wydano decyzję. W.w. nieprawidłowości zostały usunięte.

Ponadto w 2022 r. podczas kontroli dotyczących ogólnych wymogów bhp w 31 przypadkach skontrolowano mieszaniny chemiczne u podmiotów stosujących. Wydano 3 decyzje administracyjne dotyczące stosowania mieszanin chemicznych. Wszystkie decyzje zostały wykonane.

3.4. Czynniki rakotwórcze i mutagenne.

Przeprowadzono 3 kontrole w 3 zakładach, w których występuje narażenie na czynniki rakotwórcze i mutagenne (narażenie na włókna azbestu podczas składowania materiałów, zawierających azbest).

Ponadto w 2022 r. podczas kontroli dotyczących ogólnych wymogów bhp w 2 przypadkach skontrolowano narażenie na czynniki rakotwórcze i mutagenne.

Wydano 1 decyzję administracyjną. Decyzja dotyczyła sporządzenia oceny ryzyka zawodowego na występowanie procesów technologicznych w których dochodzi do uwalniania substancji chemicznych, ich mieszanin lub czynników o działaniu rakotwórczym, sporządzenia rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawiania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, sporządzenia rejestru pracowników narażonych na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, przeszkolenia pracowników w zakresie ryzyka dla zdrowia wynikającego z oceny narażenia na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, wymagań higienicznych, które powinny być spełnione w celu ograniczenia narażenia, konieczności używania środków ochrony indywidualnej, w tym noszenia ubrania ochronnego, działań zapobiegających wypadkom oraz koniecznych do podjęcia przez pracowników, podczas działań ratowniczych oraz wypadków, poinformowania pracowników o narażeniu na substancje chemiczne, ich mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym.

Decyzja została wykonana.

3.5. Produkty biobójcze

Produkty, które zawierają co najmniej 1 substancję czynną przeznaczoną do niszczenia, odstraszania, unieszkodliwiania, zapobiegania w kontrolowany sposób organizmów szkodliwych poprzez działanie chemiczne lub biologiczne. W 2022 r. przeprowadzono ogółem 24 kontrole w 17 zakładach w zakresie nadzoru nad produktami biobójczymi.

Produkty miały ważne pozwolenia Ministra Zdrowia na obrót produktem biobójczym i nie zawierały w swoim składzie niedozwolonych substancji.

3.6 Produkty kosmetyczne

W 2022r. przeprowadzono ogółem 12 kontroli tematycznych w 9 obiektach, w tym:

- 4 kontrole u 4 producentów produktów kosmetycznych.
- 5 kontroli u 5 wprowadzających do obrotu produkty kosmetyczne.

- 1 kontrola u 1 stosującego produkty kosmetyczne.

Decyzji nie wydawano

3.7. Czynniki biologiczne

Zakłady, w których występuje najwięcej szkodliwych czynników biologicznych to: domy opieki społecznej, laboratoria diagnostyczne, ośrodki zdrowia, gospodarka ściekami i odpadami.

W 2022r. podczas kontroli dotyczących ogólnych wymogów bhp w 14 przypadkach skontrolowano czynniki biologiczne. Wydano 1 decyzję administracyjną dotyczącą czynników biologicznych. Wykonano zalecenia z decyzji.

3.8. Środki zastępcze

Przeprowadzono 5 kontroli w sklepach zajmujących się sprzedażą e – papierosów i akcesoriów. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

3.9. Choroby zawodowe

W 2022 r. przeprowadzono 6 wizytacji w ramach postępowań dowodowych w sprawach chorób zawodowych. Sporządzono 6 kart ocen narażenia zawodowego. Wydano 3 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej oraz 3 decyzje stwierdzające chorobę zawodową (1 - pielęgniarka, 2 - nauczyciel).

4. Podsumowanie

W 2022 r. realizowana była pełna ochrona zdrowia pracowników przed niekorzystnym wpływem szkodliwości występujących w środowisku pracy oraz zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy.

W ramach kluczowych kierunków działań, w celu poprawy warunków pracy i ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem czynników szkodliwych występujących w miejscu pracy, realizowane były zadania nadzоровe w ramach programów wieloletnich (np. rządowy „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”, wymiana informacji o egzekwowaniu przepisów rozporządzenia REACH).

W porównaniu z 2021 r. nie zmieniła się liczba zakładów z przekroczeniami normatywów higienicznych (5 zakładów w 2021 r. i 5 zakładów w 2022 r.).

W większości przekroczeń jest to hałas, który został już obniżony poniżej wartości NDN albo pracodawcy sporządzali program działań organizacyjno – technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia pracowników na hałas.

W jednym przypadku została wydana decyzja na obniżenie wartości manganu i jego związków nieorganicznych w przeliczeniu na Mn – frakcja respirabiln oraz NDSCh ksyłenu i NDSCh etylobenzenu. Osób pracujących w narażeniu na w.w. związki pracowało 8 osób. Wydano decyzję administracyjną nakazującą obniżenie przekroczonych normatywów higienicznych poniżej normy. Decyzja została wykonana. Poprawiły się warunki pracy 8 pracownikom.

Zaobserwowano natomiast nieznaczny wzrost stwierdzonych chorób zawodowych (w 2021 r. wydano 2 decyzje stwierdzające chorobę zawodową w powiecie buskim (obie dotyczyły pielęgniarek) a w 2022 r. wydano 3 decyzje stwierdzające chorobę zawodową (1 - pielęgniarka, 2 - nauczyciel).

Należy podkreślić, iż w przypadku pielęgniarek narażenie na COVID -19 jest nowym a zarazem największym zagrożeniem na tym stanowisku.

W przypadku nauczyciela (nadmierny wysiłek głosowy) niemożliwym jest całkowite wykluczenie ryzyka zawodowego związanego z pracą głosem.

VII. STAN SANITARNY PLACÓWEK NAUCZANIA I WYCHOWANIA

1. Wprowadzenie

Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej obejmowała sprawowanie bieżącego nadzoru sanitarnego dotyczącego;

- stanu sanitarno- higienicznego i technicznego placówek oświatowo- wychowawczych i opiekuńczych,
- higieny procesu nauczania,
- warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkołach,
- warunków do utrzymania higieny osobistej w placówkach nauczania i wychowania,
- nadzoru nad warunkami wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży.

W 2022r. pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Busku - Zdroju znajdowało się 71 obiektów nauczania i wychowania oraz 22 placówek wypoczynku dzieci i młodzieży.

Żłobki – 3 (2+1 Żłobek „Malucholandia” w Busku – Zdroju)

Szkoły Podstawowe - 20

Przedszkola - 21 (19+2 Samorządowe Przedszkole Nr 1 w Busku – Zdroju, Niepubliczne Przedszkole Integracyjne „Diamentowa Dłoń” w Siesławicach)

Zespoły Szkół - 18

Licea Ogólnokształcące – 1

Internat LO - 1

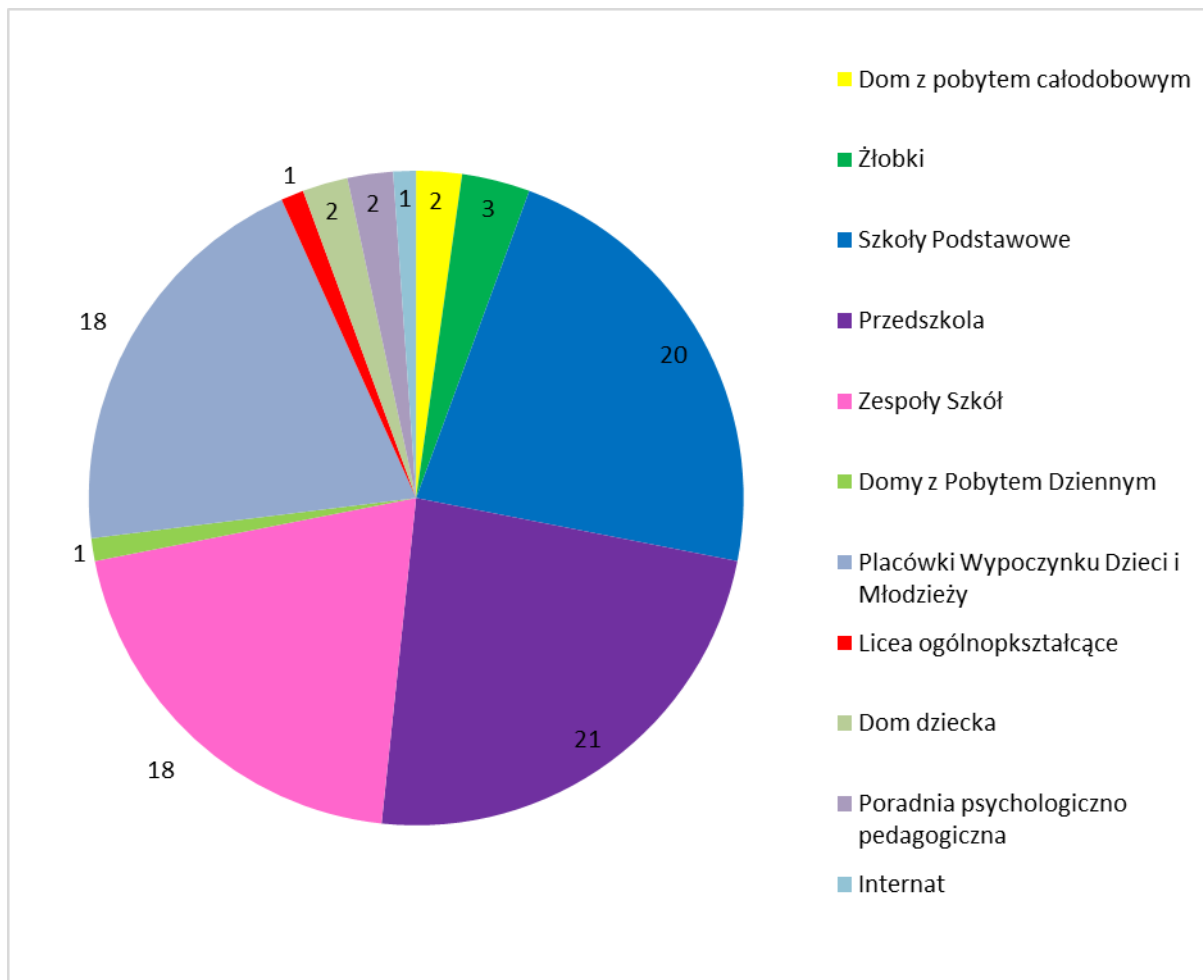
Domy Dziecka -2

Domy z Pobytem Całodobowym - 2

Domy z Pobytem Dziennym - 1

Poradnia Pedagogiczno - Psychologiczna - 2 (1+1 Niepubliczna Poradnia Psychologiczna – Pedagogiczna w Busku – Zdroju)

W 2022r. na terenie powiatu buskiego skontrolowano 25 obiektów nauczania i wychowania (przedszkola, szkoły, warsztaty terapii zajęciowej, placówkę opiekuńczo – wychowawczą) i 25 placówek wypoczynku.

Wykaz placówek oświatowo-wychowawczych nadzorowanych w 2022r. na terenie powiatu buskiego

2. Nadzór nad warunkami sanitarnymi w placówkach dla dzieci i młodzieży

W ramach nadzoru nad warunkami sanitarno - higienicznymi placówek dzieci i młodzieży w powiecie buskim pracownicy Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży w 2022r. przeprowadzili 35 kontroli stanu sanitarnego i higienicznego w tym 22 kontroli na placówkach wypoczynku dzieci i młodzieży, 7 kontroli dotyczących analizy dostosowania mebli szkolnych do wzrostu uczniów, 2 kontrole obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych, 11 kontroli dotyczących przygotowania szkół do nowego roku szkolnego.

3. Stan sanitarny budynków w których funkcjonują placówki dla dzieci i młodzieży

W wyniku kontroli przeprowadzonych w 2022r. w placówkach nauczania i wychowania wydano 6 decyzji zarządzających poprawę stanu sanitarnego i higienicznego oraz 3 decyzje zmieniające termin wykonania. Decyzje dotyczyły poprawy stanu sanitarnego i higienicznego ścian, sufitów w salach lekcyjnych, sanitariatach, korytarzach, salach gimnastycznych oraz szatni, stanu magazynków porządkowych, wentylacji w sanitariatach, drzwi i brodzików w natryskowniach.

4. Zaplecze sanitarne placówek dla dzieci i młodzieży oraz warunki do utrzymania higieny osobistej

W trakcie kontroli placówek dla dzieci i młodzieży ustalono, że wszystkie skontrolowane placówki podłączone są do wodociągu miejskiego lub gminnego.

- 100% skontrolowanych placówek podłączone jest do sieci wodociągowej,
- na 13 skontrolowanych placówek nauczania i wychowania (2 odprowadzało nieczystości do zbiornika bezodpływowego, 2 placówki posiadała własną oczyszczalnię ścieków). Pozostałe kontrolowane placówki podłączone są do kanalizacji miejskiej lub gminnej
- we wszystkich obiektach zapewniono zgodnie z przepisami standardy dostępności do urządzeń sanitarnych (ponadnormatywna liczba uczniów w obiekcie),
- nie stwierdzono placówek z ustępami zewnętrznymi,
- we wszystkich kontrolowanych placówkach zapewniono ciepłą bieżącą wodę przy wszystkich umywalkach.

5. Ocena rozkładów zajęć , oraz ocena dostosowania mebli szkolnych i przedszkolnych do wzrostu.

W roku sprawozdawczym 2022r. dokonano oceny higienicznej rozkładów zajęć w każdej placówce, w której była przeprowadzona kontrola stanu sanitarnego. Plan zajęć oceniano zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003r. Nr 6, poz. 69 ze zm.).

Sprawdzano:

1. Czy zajęcia rozpoczynają się o stałej porze, przy czym różnica pomiędzy dniami jest nie większa niż 1 godzina.
2. Czy różnica godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia jest nie większa od 1 godziny.
3. Możliwości psychofizyczne uczniów podejmowania intensywnego wysiłku umysłowego w ciągu dnia.

Ocena rozkładów zajęć nie wykazała nieprawidłowości w ocenianym zakresie.

W 2022r. w szkołach i przedszkolach przeprowadzono analizę stanowiska pracy ucznia /przedszkolaka tj. oceniano dostosowanie mebli szkolnych i przedszkolnych do wzrostu. Nieprawidłowe zestawienie mebli ma ujemny wpływ na zdrowie, na prawidłowe kształtowanie się kręgosłupa i prawidłowe funkcjonowanie narządów wewnętrznych.

W 2022r. pomiary mebli przeprowadzono w 7 placówkach. Badaniem objęto stanowiska pracy ucznia (badaniem objęto 728 uczniów). Wszyscy uczniowie i przedszkolaki korzystają z prawidłowych stanowisk pracy ucznia. We wszystkich kontrolowanych szkołach meble szkolne tj; stoliki i krzeselka w dobrym stanie technicznym.

W dwóch placówkach przeprowadzono analizę obciążenia uczniów ciężarem tornistra (15 oddziałów - 291 dzieci).

6. Zapewnienie miejsca na podręczniki i przybory szkolne

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach z dnia 31.12.2002r (Dz. U. z 2003r. Nr 6, poz. 69 ze zm.) wprowadziło obowiązek zapewnienia uczniom miejsca na

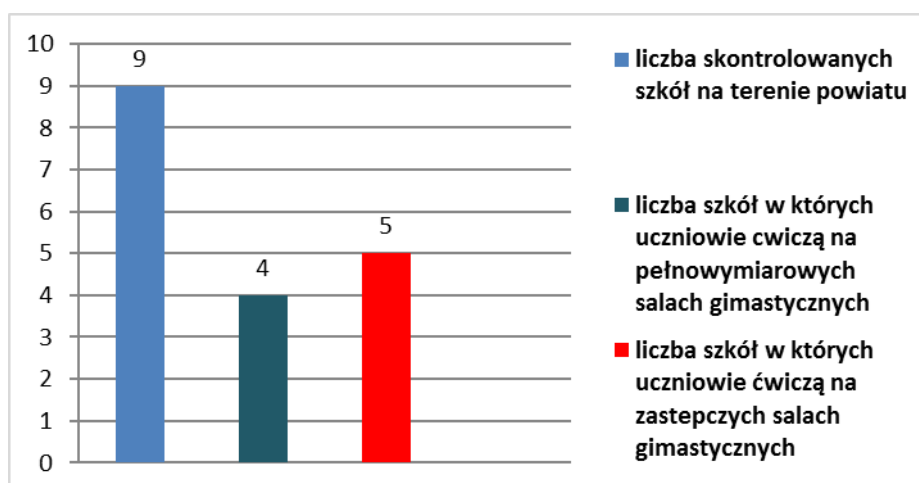
pozostawianie w placówce podręczników i przyborów szkolnych w celu zmniejszenia wagi plecaków. Z obowiązku tego na terenie powiatu buskiego wywiązały się wszystkie kontrolowane szkoły. Pomimo zapewnienia możliwości pozostawiania podręczników i przyborów w szkole (w szafkach indywidualnych , zbiorowych , na półkach w regałach, w szatni w szafkach zamykanych szatniowych) uczniowie zabierają je do domu ze względu na potrzebę nauki, przygotowania się do szkoły na kolejny dzień nauki oraz odrabiania zadanych prac domowych.

7. Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

W trosce o bezpieczny i higieniczny pobyt dzieci i młodzieży w szkołach kontrole obejmowały również warunki sanitarno – higieniczne, w których prowadzone są zajęcia wychowania fizycznego. Ocenie poddano m.in. posiadaną przez placówkę infrastrukturę sportową oraz stan sanitarno-techniczny zaplecza sportowego.

Spośród 9 skontrolowanych szkół w powiecie buskim - 6 szkół podstawowe i 3 zespoły łącznie 4 szkoły (3 zespoły oraz 1 szkoła podstawowa) posiada szkolne zespoły sportowe z pełnym zapleczem sanitarnym tj. szatnie, sanitariaty i natryski, 5 szkół posiada zastępcze sale gimnastyczne.

Analiza zapewnienia bazy lokalowej do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego w 2022r. na terenie powiatu buskiego (skontrolowano w 2022r. 9 szkół)

Dane dotyczą wszystkich rodzajów skontrolowanych szkół w 2022r.

Natryski

1 szkoła podstawowa i 3 zespoły posiadające szkolne zespoły sportowe (hale sportowe) posiadają natryski. We wszystkich szkołach natryskownie są sprawne i czynne lecz nie są wykorzystywane po każdym zajęciach WF. Natryski są wykorzystywane tylko po dodatkowych zajęciach.

8. Warunki pobytu dzieci 5-6 letnich w szkole i przedszkolu w 2022r.

W ramach nadzoru nad higieną procesu nauczania oceniano warunki pobytu dzieci w wieku 5-6 lat podczas pierwszego roku nauczania.

Niewystarczającą infrastrukturę stwierdzono w 2 placówkach gdzie głównym problemem był brak możliwości wydzielenia ciągów komunikacyjnych tak by nie krzyżowały się z drogami komunikacyjnymi starszych dzieci.

9. Warunki sanitarne zorganizowanych form wypoczynku dzieci i młodzieży

W 2022r. na terenie powiatu buskiego zorganizowano 22 placówki wypoczynku zimowego i letniego (7 wypoczynek zimowy oraz 15 wypoczynek letni) - 1 w miejscu zamieszkania i 21 w formie wyjazdowej (tj. zorganizowanych w obiektach całorocznych usług hotelarskich i obiektach sezonowych). Łącznie z wypoczynku skorzystało 980 dzieci.

Organizatorzy na placówkach wypoczynku w formie wyjazdowej i w miejscu zamieszkania zapewnili prawidłowe warunki pobytu zgodnie z wytycznymi GIS, MEN i MZ tj; właściwe wyposażenie pokoi sypialnych, właściwe warunki sanitarno higieniczne całej bazy noclegowej w tym sanitariatów. Dzieci i młodzież podczas wypoczynku korzystała również z bazy sportowej dodatkowej tj; sale gimnastyczne, hale sportowe i baseny (podpisane umowy). W ramach wypoczynku dzieci miały organizowane również wycieczki wyjazdowe. Na placówkach wypoczynku zapewnione były odpowiednie warunki higieniczno sanitarne, nie został przekroczony limit, zapewniono dostateczną liczbę urządzeń sanitarnych, w kabinach ustępowych przy umywalkach prawidłowe wyposażenie w jednorazowe środki higieny osobistej , mydło do mycia rąk i środki dozwolone dezynfekcyjne. Na jednej placówce wypoczynku w formie wyjazdowej uczestnik doznał urazu (złamanie) – uczestnik nie kontynuował obozu został zabrany przez rodziców. Podczas kontroli placówek wypoczynku nie stwierdzono zaniedbań, dla uczestników wypoczynku w formie wyjazdowej zapewniono odpowiednie warunki higieniczno - sanitarne. Czystość bieżąca zachowana, dokumentacja medyczna kompletna, opieka medyczna zapewniona – pielęgniarka na placówce lub grupa zgłoszona w Ośrodkach Zdrowia oraz wykupione dodatkowe ubezpieczenie grupowe dla uczestników wypoczynku.

10. Działalność prowadzona w zakresie dożywiania (ogółem szkoły podstawowe, oraz zespoły szkół - skontrolowano 9 szkół w 2022r.)

Na terenie powiatu buskiego podczas kontroli bieżących w roku 2022 stwierdzono, że ciepły posiłek wydawany jest w 8 placówkach – posiłki przygotowywane w obiektach na stołówkach szkolnych lub dowożone w formie cateringu.

- 6 placówek wydawało posiłek jednodaniowy dla 488 uczniów.
- 2 placówki wydawało posiłek dwudaniowy dla 47 uczniów.

Wnioski

1. Zdecydowana większość nadzorowanych placówek oświatowo - wychowawczych zapewniła w 2022r. bezpieczne i higieniczne warunki pobytu w placówkach.
2. We wszystkich obiektach nauczania i wychowania jest dostęp do ciepłej bieżącej wody w pomieszczeniach sanitarnych.
3. W 2022r. na poprawę stanu sanitarnego i technicznego wydano 5 decyzje administracyjnych podczas gdy w 2021r. wydano 2 decyzje.

4. Nadal aktualnym problemem są niedostateczne warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkołach (np. niedostateczna liczba pełnowymiarowych sal gimnastycznych z zapleczem, prowadzenie zajęć na korytarzu). Zastrzeżenia budzi również fakt, że szkoły, które posiadają pełną infrastrukturę do prowadzenia zajęć sportowych i czynne natryski nie umożliwiają uczniom korzystania z nich po zajęciach wychowania fizycznego.
5. Dalszej poprawy w części placówek wymaga zagospodarowanie i urządzenie boisk sportowych oraz placów rekreacyjnych, włącznie z placami zabaw, a także utrzymanie ich w pełnej sprawności użytkowej. Niewłaściwy mikroklimat w pomieszczeniach dla uczniów (brak wentylacji w pomieszczeniach) jest nadal problemem głównie placówek funkcjonujących w starych budynkach wybudowanych kilkadziesiąt lat temu.
6. W dalszym ciągu opieka medyczna w placówkach nauczania i wychowania jest niewystarczająca, ze względu na brak stałej, codziennej opieki pielęgniarskiej oraz opieki stomatologicznej. Wobec zagrożeń i problemów zdrowotnych wśród dzieci i młodzieży konieczne jest podjęcie działań zmierzających do zapewnienia gabinetów profilaktycznej opieki zdrowotnej na terenie szkół oraz zapewnienie codziennej obecności pielęgniarki szkolnej.
7. Pomimo przeprowadzanych w budynkach oświatowych prac remontowych i modernizacyjnych, stan sanitarno – higieniczny i techniczny wielu placówek oświatowo - wychowawczych nadal wymaga poprawy. W wyniku prowadzonego nadzoru stwierdzono występujący problem braku środków finansowych, którymi dysponują placówki, na poprawę warunków technicznych (remonty, wymianę wyposażenia).
8. Placówki oświatowo – wychowawcze są sukcesywnie wyposażane w nowe meble i wyposażenie, tj. pomoce dydaktyczne, tablice interaktywne posiadające odpowiednie certyfikaty zgodności lub atesty.
9. Systematycznie z roku na rok obserwuje się poprawę stanu sanitarno-higienicznego i technicznego placówek oświatowo-wychowawczych m.in. w zakresie warunków do utrzymania higieny osobistej, lepszego wyposażenia w certyfikowane meble szkolne, sprzęt i urządzenia sportowe, pomoce edukacyjne.

VIII. STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I PRODUKTÓW KOSMETYCZNYCH

Charakterystyka ogólna nadzorowanych obiektów

W 2022 roku nadzorem objętych było 3004 obiektów (znajdujących się w ewidencji), skontrolowano 178 obiekty tj. 6%. Kontrolą objęto: obiekty produkcji i obrotu żywnością, zakłady żywienia zbiorowego otwarte i zamknięte, zakłady małej gastronomii, środki

transportu żywności oraz miejsca obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością na terenie powiatu buskiego.

W 2022 roku wpisano do rejestru i wydano 14 zaświadczeń o wpisie do rejestru zakładów na podstawie złożonych wniosków przez właścicieli gospodarstw rolnych, którzy deklarowali prowadzenie działalności zarówno w zakresie produkcji pierwotnej jak i sprzedaży bezpośredniej środków spożywczych pochodzenia roślinnego. Na dzień 31.12.2022r. w rejestrze figurują 1844 podmioty o których mowa wyżej. 11 gospodarstw rolnych prowadzi Rolniczy Handel Detaliczny – jest to produkcja żywności pochodzenia niezwierzęcego: produkcja przetworów owocowo-warzywnych, przetworów zbożowych (mąka, kasza, płatki owsiane), tłoczenie na zimno i pakowanie w opakowania jednostkowe oleju lnianego, rzepakowego, dyniowego, z ostropestu, sojowego, produkcja kapusty szatkowanej, wypiek chleba. W 9 gospodarstwach prowadzona jest działalność w warunkach domowych i jest to przygotowywanie żywności w celu wprowadzania do obrotu tj.: produkcja ciast i tortów z wykorzystaniem świeżych owoców w sezonie lub owoców mrożonych poza sezonem oraz kremów na bazie śmietany i na bazie jaj po procesie obróbki termicznej oraz konfekcjonowanie kawy i herbaty z opakowań zbiorczych producenta w mniejsze opakowania jednostkowe, bez zmiany postaci i charakteru produktu. Sprzedaż przepakowanych środków spożywczych wyłącznie poprzez internet zgodnie z otrzymanymi zamówieniami. W rejestrze zakładów nadzorowanych znajdują się 2 obiekty prowadzące działalność w zakresie produkcji oraz sprzedaży wina gronowego z własnych winogron.

W skontrolowanych obiektach:

- przeprowadzono 299 kontroli i rekontroli sanitarnych,
wydano:
 - 1 decyzję zarządzającą wycofanie z obrotu środka spożywczego,
 - 6 decyzji zarządzających poprawę stanu sanitarno-technicznego,
 - 1 decyzję ograniczającą zakres prowadzonej działalności tj.
zakaz obróbki wstępnej warzyw, owoców i mięsa,
 - nałożono 21 mandatów karnych na kwotę 6300,00 zł,

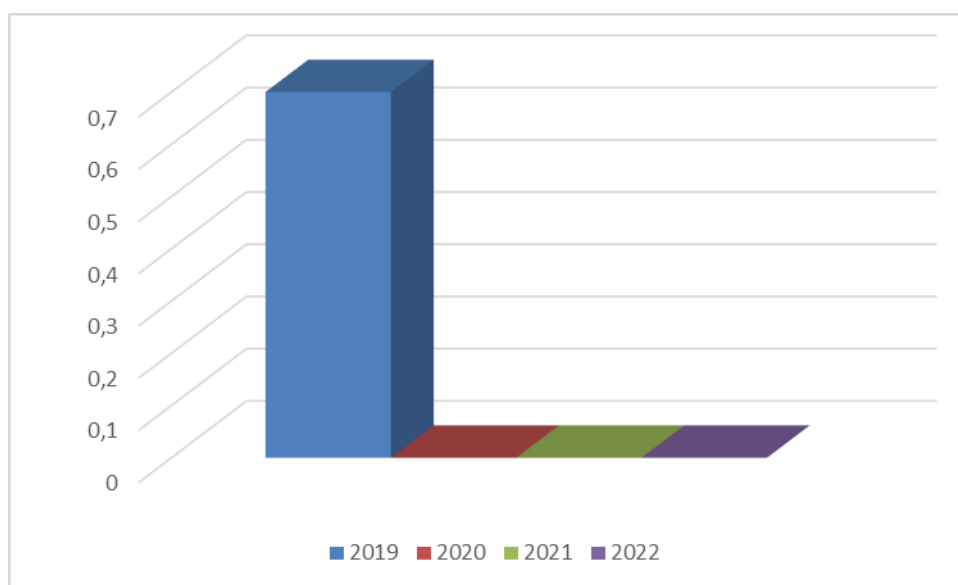
W ramach nadzoru nad produkcją pierwotną środków spożywczych pochodzenia roślinnego przeprowadzono 16 kontroli w zakresie jakości zdrowotnej wprowadzanych do obrotu środków spożywczych. Podczas kontroli pobrano do badania laboratoryjnego 43 próby środków spożywczych pochodzenia roślinnego tj. 15 prób truskawki świeżej, 5 prób maliny,

6 prób ogórków, 1 próbka rukoli, 1 próbka dyni, 1 próbka pora, 1 próba fasolki szparagowej, 1 ziemniaków, 1 próba gruszek, 1próba śliwek, 5 próbek pomidorów, 1 próba kalafiorów, 1 próba rzodkiewki, 2 próby szpinaku, 1 próba czereśni. Pobrane próbki badano w kierunku parametrów mikrobiologicznych oraz chemicznych(Escherichia coli, Listeria monocytogenes, metale, pestycydy, azotany) – 1 próbka została zakwestionowana ze względu na stwierdzenie przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydu pn. fluopikolid, pozostałych próbek nie kwestionowano.

W 65 obiektach przeprowadzono ocenę stanu sanitarnego wg ujednoliconych „arkuszy oceny zakładu produkcji żywności dla poszczególnych rodzajów obiektów. Nie stwierdzono obiektów niezgodnych. Powyższa ocena wynika z faktu, iż zgodnie z ustaleniami z Departamentem Bezpieczeństwa Żywności i Żywienia GIS w 2015r. zakład jest niezgodny z wymaganiami jeżeli w arkuszu oceny otrzymał maksymalną liczbę punktów (tj. powyżej 72 pkt) oraz maksymalną liczbę punktów zakresie zabezpieczenia zakładu przed szkodnikami, stanu sanitarno-higienicznego, warunków magazynowania oraz higieny i stanu zdrowia osób mających kontakt z żywnością. W 2021r. nie stwierdzono również obiektów niezgodnych.

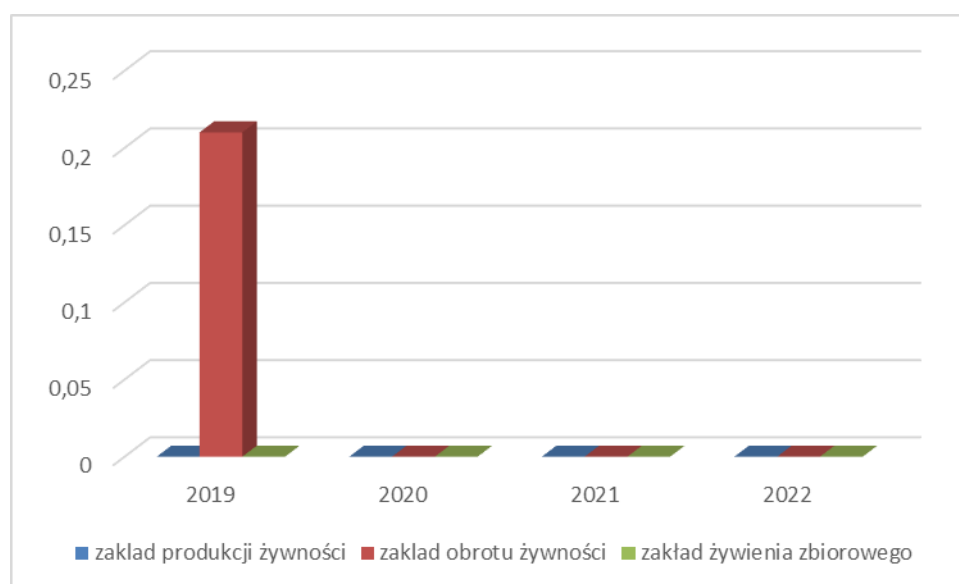
Stan sanitarny obiektów żywnościowo-żywnościowych na terenie powiatu buskiego w latach 2019-2022, wyrażony odsetkiem obiektów niezgodnych, przedstawia wykres 1.

Wykres 1

Stan sanitarny poszczególnych rodzajów zakładów na terenie powiatu buskiego w latach 2019-2022, wyrażony odsetkiem obiektów niezgodnych, przedstawia wykres 2.

Wykres 2

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości w nadzorowanych obiektach:

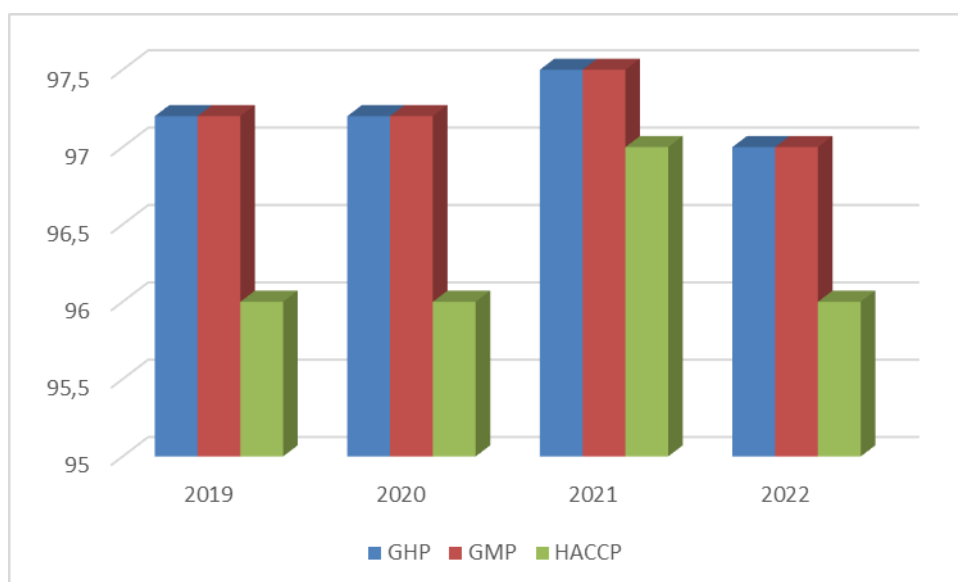
- brak czystości i porządku w pomieszczeniach produkcyjnych, magazynowych, salach sprzedaży oraz pomieszczeniach socjalnych i szatniach personelu,
- układ funkcjonalny obiektów nie eliminuje możliwości krzyżowania się dróg czynności „czystych” i „brudnych”, a tym samym nie zapobiega występowaniu zanieczyszczeń krzyżowych żywności,
- brak czystości otoczenia obiektów,
- brak nawyków sanitarnych personelu,
- wprowadzanie do obrotu środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia i dacie minimalnej trwałości,
- brak środków do higienicznego mycia i suszenia rąk , brak mydła dezynfekcyjnego, brak suszarki lub ręczników jednorazowego użytku, brak możliwości higienicznego mycia rąk przez personel,
- przechowywanie środków spożywczych w warunkach niezgodnych z deklaracjami producentów, w miejscach nasłonecznionych, poza urządzeniami chłodniczymi,
- brak zachowanej segregacji asortymentowej w urządzeniach chłodniczych, razem przechowywane surowce i gotowe potrawy do bezpośredniego spożycia,
- brudne urządzenia chłodnicze,

- gospodarka odpadami prowadzona w sposób nieprawidłowy, odpady poprodukcyjne nie są usuwane na bieżąco z pomieszczeń produkcyjnych, kosze brudne i nadmiernie przepełnione,
- pomieszczenia obiektów wykorzystywane niezgodnie z przeznaczeniem,
- brak prawidłowo opracowanych, wdrożonych i dokumentowanych procedur opartych na zasadach systemu HACCP (System Analizy Zagrożeń i Krytycznych Punktów Kontroli), między innymi w zakresie: jakości zdrowotnej produkowanych wyrobów, skuteczności wykonywanych zabiegów myjąco-dezynfekujących, procedur wycofania partii żywności nie odpowiadających wymaganiom jakości zdrowotnej. Brak przeglądu i weryfikacji systemu HACCP celem dostosowania go do zakresu prowadzonej działalności.

W 2022r. nie stwierdzono obiektów niezgodnych. W 2021r. również nie stwierdzono obiektów niezgodnych. Biorąc pod uwagę ubiegły rok można stwierdzić, iż stan wdrożonej kontroli wewnętrznej przez zakłady, tak w zakresie Dobrej Praktyki Higienicznej (GHP) jak i Dobrej Praktyki Produkcyjnej (GMP) uległ nieznacznemu pogorszeniu 2021 r. – 97,5%, 2022r. – 96%. Stan wdrożenia zasad systemu HACCP uległ również nieznacznemu pogorszeniu: 2021r. - 97%, w 2022 r. – 96%. W związku z tym iż zakłady zmieniają zakres prowadzonej działalności poprzez rozszerzenie zakresu dotychczasowej działalności system HACCP wymaga stałej weryfikacji i dostosowania do zakresu prowadzonej działalności.

Stan wdrożenia przez przedsiębiorców zasad GHP, GMP oraz HACCP w latach 2019-2022, wyrażony odsetkiem zakładów z wdrożonymi systemami, przedstawia wykres 3.

Wykres 3

Bezpieczeństwo zdrowotne żywności, żywienia i przedmiotów użytku

Realizując zadania w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego żywności, żywienia i przedmiotów użytku stwierdzono i ustalono między innymi:

- Ogółem w 2022 roku w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu pobrano i zbadano 230 próbek środków spożywczych, zakwestionowano 10 próbek za jakość zdrowotną, co stanowi 4,3% pobranych próbek środków spożywczych.

➤ Mikrobiologicznie zbadano 142 próbek, zakwestionowano 8 próbek

Próbki zakwestionowane:

a) 5 próbek - „Lody śmietankowe”

- Powód zakwestionowania: obecność Enterobacteriaceae

b) 3 próbki środowiskowe (powierzchnia rąk, powierzchnia miksera nóżki, powierzchnia deski do warzyw).

Powód zakwestionowania: W zakresie czystości mikrobiologicznej próbki niezgodne z kryteriami Państwowego Zakładu Higieny stawianym naczyniom, sprzętowi oraz dłoniom w zakładach przemysłu spożywczego.

➤ Chemicznie zbadano 88 próbek, zakwestionowano 2 próbki

Próbki zakwestionowane:

a) 1 próbka - „Fasolka szparagowa świeża”

- Powód zakwestionowania: stwierdzenie przekroczenia NDP dla fluopikolidu w ilości $0,073 \pm 0,037$ mg/kg dla którego najwyższy dopuszczalny poziom pozostałości pestycydów wynosi 0,01 mg/kg (Rozporządzenie Komisji (UE) 2021/616 z dnia 13 kwietnia 2021 r.) oraz dla propamokarbu w ilości $1,51 \pm 0,76$ mg/kg dla którego najwyższy dopuszczalny poziom pozostałości pestycydów wynosi 0,1 mg/kg (Rozporządzenia Komisji (UE) 2020/856 z dnia 9 czerwca 2020 r.)

b) 1 próbka - „Kapusta pekińska”

- Powód zakwestionowania: stwierdzenie przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu (NDP) pozostałości pestycydu: methomyl (wynik badania $0,062 \pm 0,031$ mg/kg), dla którego najwyższy dopuszczalny poziom pozostałości pestycydów wynosi 0,01 mg/kg (Rozporządzenie Komisji (UE) 2016/1822 z dnia 13 października 2016 r. zmieniające

załączniki II, III i V do rozporządzenia (WE) nr 396/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do najwyższych dopuszczalnych poziomów pozostałości aktonifenu, deltametryny, fluazynamu, metomyłu, sulkotrionu i tiodikarbu w określonych produktach lub na ich powierzchni (Dz. Urz. UE L 281/1 z dnia 18.10.2016)

1. W ramach realizacji krajowego planu monitoringu i urzędowej kontroli żywności pobrano do badań na obecność materiału genetycznie modyfikowanego 2 próbki środków spożywczych (Soja ziarno, Ekologiczne pieczywo chrupkie). Próbkę zgodną z wymaganiami- nie stwierdzono sekwencji: p35S, TNOS, pFMV, bar, pat, nptII, P-nos-nptII, ctp2CP4epsps. W 2022r. nie otrzymano powiadomień dotyczących wycofania z rynku nieautoryzowanych, genetycznie zmodyfikowanych środków spożywczych.
2. W ramach prowadzonego nadzoru nad żywnością prozdrowotną (suplementami diety, środkami spożywczymi specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz środkami spożywczymi wzbogaconymi witaminami i składnikami mineralnymi) przeprowadzono:
 - 8 kontroli, podczas których oceniono znakowanie 11 suplementów diety. Nie stwierdzono niezgodności w zakresie znakowania 10 ocenionych suplementów diety. Wniesiono uwagi do znakowania 1 suplementu diety. Wystosowano pismo interwencyjne do PPIS nadzorujących producentów ocenionego suplementu diety.
 - Prowadzono kontrolę w aptece w zakresie wprowadzania do obrotu produktów zawierających 1,3-dimetylbutylamine (DMBA) (wz. z pismem ŚPWIS, NHZ.9011.4.29.2022 z dnia 03.08.2022r. – powiadomienie informacyjne Niemiec w celu zwrócenia uwagi 2022.4318 (iRASFF 561725) w sprawie suplementu diety pn. PWOMAX Kiwi Strawberry, 360 g, marki: Prime Nutrition, pochodzącego prawdopodobnie ze Stanów Zjednoczonych, zawierającego substancję DMBA). Dokonano również kontroli strony internetowej nadzorowanego przedsiębiorcy.
 - Dokonywano przeglądu stron internetowych nadzorowanych przedsiębiorców mających lokalizacje na terenie Buska - Zdroju w związku z:
 - > sprzedażą internetową suplementów diety zawierających w swym składzie biotynę w dawkach niezgodnych z opinią wyrażoną w Uchwale nr 5/2016 Zespołu ds. Suplementów Diety z dnia 4 marca 2016r.

> sprzedażą internetową produktów dla których wprowadzający do obrotu zadeklarowali zawartość kory johimby lekarskiej.

Podczas kontroli stron internetowych, nie stwierdzono w sprzedaży przedmiotowych produktów.

Prowadzono kontrole nadzorowanych podmiotów prowadzących sprzedaż żywności prozdrowotnej przez internet. Stwierdzono 2 nieprawidłowości w zakresie prezentacji suplementów diety na stronach internetowych. Wystosowano pisma interwencyjne zobowiązujące właścicieli do wyeliminowania nieprawidłowości i poinformowaniu o podjętych działaniach. Otrzymano pisma z informacją o wyeliminowaniu niezgodności.

- Pobrano do badań 14 próbek suplementów diety. Nie kwestionowano żadnej próbki.

3. W związku z 28 powiadomieniami alarmowymi w ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywnienia Zwierząt (RASFF), 16 powiadomieniami informacyjnymi w ramach systemu RASFF przeprowadzono 5 kontroli oraz rozmowy telefoniczne.

W ramach podejmowanych czynności wycofano z obrotu:

- **68 sztuk** produktu Baton YEMGO czekoladowo- bakaliowy 40g nr partii 0002330871, data minimalnej trwałości 31.07.2022r., **49 sztuk** produktu Baton BA! 5 Orzechów 40g nr partii 0002330006, data minimalnej trwałości: 31.07.2022r. oraz **93 sztuki** produktu pn. Baton Mix 3 smaki 40 g z terminem przydatności do spożycia: 31.07.2022., ze względu na zanieczyszczenie surowca wykorzystanego do ich produkcji fragmentami szkła.
- **17,94 kg** produktu pn. „Połówka z kurczaka dzielona BIO 20095080 ze względu na wykrycie obecności Salmonella Enteritidis
- **159 sztuk** produktu pn.: batonów Ba!lans Baton Waniliowe Cappucino 38g oznakowane nr partii produkcyjnych: 0002326697, 0002318934, 0002312337, 0002322091, do produkcji których użyto zakwestionowany środek spożywczy (Garcinia Cambogia Extract zanieczyszczony tlenkiem etylenu)
- **4 sztuki** herbatki dla odchudzających się – APTEO, do produkcji której użyto zakwestionowany środek spożywczy (Garcinia Cambogia Extract zanieczyszczony tlenkiem etylenu)
- **4 sztuki** produktu pn. „ALMOND BUTTER pasta Migdałowa Planta (nr partii: KPM 180g/2021 10 06, data minimalnej trwałości 04.2023), ze względu na obecność ciała obcego pochodzenia nieorganicznego

- **3 sztuki** produktu pn. Łyżka szumówka Altom Design, nr partii: KZ/20/643, oznaczonego kodem kreskowym: 5904252305287, pochodzącego z Chin, ze względu na przekroczenie migracji specyficznej pierwszorzędowych amin aromatycznych (PAA)
- **2,35 kg** produktu pn. Kiełbasa wiejska pieczona „CHABURA”, oznakowana terminem przydatności do spożycia 20.04.2022 r., ze względu na przekroczenie NDP dla benzo(a)pirenu oraz sumy WWA
- **3 sztuki** wyrobu pn. Szczypce uniwersalne 23 cm Ambition, numer partii: 372366AS, ze względu na stwierdzenie przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu migracji 4,4’ diaminodifenylometanu, aniliny oraz sumy migracji pierwszorzędowych amin aromatycznych
- **2 opakowania (36 kapsulek)** produktu „Żuravit 36 kapsulek, seria 010122”, w związku ze stwierdzeniem białka orzeszków ziemnych płynnej lecytynie sojowej stanowiącej dodatek do żywności
- **31 sztuk** produktu pn. „Lubelska Cytrynówka 28% o pojemności 100 ml, nr partii od L19922010915 do L19922011000, ze względu na stwierdzenie obecności szkła
- **28 sztuk** produktu p.n. Rodzynki sułtańskie: masa netto: 400 g, najlepiej spożyć przed końcem: 04.2023, nr partii: 12:53 10J1 0002364752, kraj pochodzenia: Turcja, ze względu na stwierdzenie przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu ochratoksyny A
- **11 sztuk** produktu „Marchewka Mini Hortex”, nr partii: LS1C1130622, data minimalnej trwałości: 06.2024, ze względu na przekroczenie NDP kadmu
- **8 sztuk** „Talerz z melaminy, kolor niebieski”, nr partii: 034914, producent – AM/63 P.O. BOX 37211, 1030 AE AMSTERDAM, ze względu na przekroczenie limitu migracji specyficznej (SML) formaldehydu
- **18 sztuk** produktu oznaczonego jako bezglutenowy pn. Chipsy kukurydziane solone, nr partii 147.7, data minimalnej trwałości 14.08.2023, producent: Sonko Sp. z o.o., ul. Ryżowa 1, Bielany Wrocławskie 55-040 Kobierzyce, ze względu na wykrycie niedeklarowanego alergenu – glutenu
- **13 sztuk** zestawu szklanek świątecznych ELOY Christmas Glasses 2pcs z kodem kreskowym 5904292755363, wyprodukowanego w Chinach przez Ningbo World Union Imp. & Exp. Co. LTD, zakwestionowanego ze względu na stwierdzone przekroczenie migracji ołowiu i kadmu
- **4 sztuki** produktu p.n. „Mus jabłko mango banan Kubuś Baby”, nr partii: L203263AF, data minimalnej trwałości: 03.2023, kraj pochodzenia: Polska, producent: MWS Sp. z o.o., ul. Strefowa 13, 43-100 Tychy, zakład produkcyjny: Tymbark-MWS Sp. z o.o., Oddział Olsztynek 11-015 Olsztynek, ul. Zielona 16 A, ze względu na przekroczenie

najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydu suma fosetylu-Al i kwasu fosfonowego wyrażona jako fosetyl-Al

4. W związku z wystąpieniem ASF na terenie polski i możliwością przeniesienia na teren woj. Świętokrzyskiego prowadzono nadzór nad legalnością wprowadzanej do obrotu żywności pochodzenia zwierzęcego oraz zagospodarowania odpadów pochodzenia zwierzęcego w obiektach żywnościowo-żywnieniowych. Przeprowadzane kontrole obejmowały legalność wprowadzanej do obrotu żywności pochodzenia zwierzęcego ze szczególnym uwzględnieniem sprzedaży mięsa i produktów pochodzących z dzików. Kontrolą objęto zakłady żywienia zbiorowego, obiekty obrotu żywnością, obiekty ruchome prowadzące sprzedaż mięsa i przetworów mięsnych w tym na placach targowych. Łącznie przeprowadzono 72 kontrole obejmujących w/w obszar, w tym 2 kontrole w obiektach ruchomych prowadzących działalność na placach targowych. W trakcie kontroli nie stwierdzono sprzedaży mięsa z dzików, nie stwierdzono również przetworów z mięsa dzików. Za stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości w tym w/w obszarze tj. dotyczące gospodarki odpadami nałożono 5 mandatów karnych na kwotę 1700 złotych. Mandaty karne nakładano za przepełnione, brudne oraz nieprawidłowe kosze na śmieci (kosze bez pokryw), przepełnione pojemniki i kontenery na odpady, odpady pokonsumpcyjne i poprodukcyjne składowane w wiadrach przy obiekcie, teren wokół pojemników na odpady nieuporządkowany, zaśmiecony. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w obszarze gospodarki odpadami zalecano wyposażyć obiekty w prawidłowe, zamykane kosze na odpady, dostosować częstotliwość wywozu odpadów do ilości powstających odpadów w obiekcie. W trakcie kontroli przeprowadzanych w obiektach żywnościowo-żywnieniowych stwierdzono, iż w 1 obiekcie obrotu żywnością pomimo wydzielenia urządzenia mroźniczego na odpady kat. III oczekujące na utylizację, na zapleczu sklepu wraz ze środkami spożywczymi właściwej jakości zdrowotnej, przeznaczonymi do sprzedaży, przechowywano na podłodze w plastikowej skrzynce wyroby wędliniarskie po upływie terminów przydatności. Podczas kontroli ustalono, że przetwory mięsne po upływie terminu przydatności do spożycia odbierane są przez producenta oraz przedstawiciela producenta na zasadzie wymiany "towaru" na "towar" w terminie przydatności do spożycia, wymiana "sztuka za sztukę". Wystosowano pismo interwencyjne do Powiatowemu Lekarzowi Weterynarii nadzorującego podmiot, do którego zwracane

są przetwory mięsne po upływie terminu przydatności do spożycia. W pozostałych obiektach nie stwierdzono mięsa niewiadomego lub wątpliwego pochodzenia.

5. W celu oceny bazy żywnościowo-żywniowej zlokalizowanej w miejscowościach wypoczynkowych, przy trasach turystycznych, parkingach i stacjach paliw w letnim sezonie turystycznym skontrolowano ogółem 34 obiekty, nałożono 5 mandatów karnych na kwotę 2000zł. za zły stan sanitarno-higieniczny kontrolowanych obiektów, wprowadzanie do obrotu środków spożywczych po upływie daty minimalnej trwałości i terminie przydatności do spożycia, nieprawidłowości w zakresie gospodarki odpadami, brak środków dezynfekcyjnych w terminach ważności, brak możliwości higienicznego mycia rąk przez personel obiektów, nieprawidłowe magazynowanie środków spożywczych, brudne urządzenia chłodnicze, sprzęt produkcyjny. Ponadto w kontrolowanych obiektach nie była prowadzona prawidłowo kontrola wewnętrzna oparta na procedurach na podstawie zasad systemu HACCP. Nie przestrzegano instrukcji dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej. Mandaty nakładano w zakładach żywienia zbiorowego otwartego oraz w zakładach małej gastronomii. Wydawano zalecenia z bezzwłocznym terminem usunięcia nieprawidłowości sanitarno-higienicznych oraz decyzje dotyczące usuwania usterek technicznych. Kontrole sprawdzające przeprowadzone ponownie w tych obiektach nie wykazały nieprawidłowości w stanie sanitarnym obiektów.
6. Przeprowadzono 7 kontroli w 5 obiektach przygotowujących posiłki w trakcie wypoczynku letniego dzieci i młodzieży. Dokonano 7 ocen wyżywienia na podstawie jadłospisów, zastrzeżeń do sposobu wyżywienia jak i stanu sanitarno-higienicznego kontrolowanych obiektów nie stwierdzano.
7. W 2022 r. uczestniczono w opracowaniu 1 ogniska zbiorowego zatrucia pokarmowego. Zatrucie pokarmowe wystąpiło w zakładzie żywienia zbiorowego zamkniętego. Po przeanalizowaniu materiału z dochodzenia uznano że potrawy przygotowywane i spożywane w obiekcie mogły być nośnikiem czynnika zakaźnego i być przyczyną zachorowań ponieważ mogło nastąpić ich zanieczyszczenie przez osobę przygotowującą potrawy, higiena osobista rąk osoby przygotowującej potrawę potwierdzona próbką środowiskową budzi zastrzeżenia (stwierdzono na podstawie badania obecność gronkowców chorobotwórczych, obecność bakterii z grupy coli oraz nadmierną ogólną liczbę drobnoustrojów).

8. Wykonano 35 pomiarów kontrolnych w zakresie zachowania ciągłości łańcucha chłodniczego, 22,9 % pomiarów wskazało na nieprawidłowości w tym zakresie. Nałożono 8 mandatów karnych na kwotę 3050zł. Wydano zalecenie przechowywania środków spożywczych zgodnie z deklaracjami producentów.
9. Wykonano 22 oceny teoretyczne sposobu żywienia w obiektach żywienia zbiorowego, tj. 16 w obiektach żywienia zbiorowego zamkniętego oraz 6 ocen żywienia w obiektach prowadzących żywienie dzieci w ramach wypoczynku zimowego i letniego (obiekty żywienia zbiorowego otwartego). Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie żywienia w trakcie trwania wypoczynku dzieci i młodzieży. W bloku żywienia w przedszkolu pobrano do badania laboratoryjnego 1 próbkę - posiłek całodzienny (śniadanie + obiad). Na podstawie wyników badań stwierdzono, iż udział energii z białka wynosi 11,8%, co nieznacznie odbiega od zaleceń. Zgodnie z zaleceniami udział energii z białka nie powinien wynosić mniej niż 12% - 13%. Udział energii z tłuszczu wynosi 11,9 % i odbiega od zaleceń, zgodnie z zaleceniami powinien wynosić nie więcej niż 35%. Udział energii z węglowodanów wynosi 76,3% i jest niezgodny z zaleceniami. Zgodnie z zaleceniami powinien sięgać 56-65% ogólnej wartości energetycznej posiłku. Zawartość soli kuchennej wynosi 8,14g. W raporcie Światowej Organizacji Zdrowia(WHO), poświęconym diecie, żywieniu i profilaktyce chorób przewlekłych, autorzy zalecają spożycie nie więcej niż 6g. soli kuchennej w całodziennej racji pokarmowej, co w przeliczeniu na sód wynosi 2350mg/dzień. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku Zdroju wystosował pismo informacyjne wraz ze sprawozdaniem z badań do wiadomości i wykorzystania służbowego podczas planowania jadłospisów. Dyrektor obiektu przesłała pismo informujące, iż podjęto działania naprawcze polegające na uwzględnieniu przy planowaniu jadłospisów przesłanych uwag.
W ramach prowadzonych czynności kontrolnych przeprowadzonych blokach żywienia w szpitalu oceniano jadłospis dekadowy diety podstawowej dla pacjentów z wykorzystaniem „Arkusza oceny dekadowej jadłospisów” opracowanego przez ekspertów z Instytutu Żywności i Żywienia w Warszawie. Według ww. arkusza oceniany jadłospis uzyskał ocenę „zadowalającą”.
Pozostałe ocenione jadłospisy generalnie nie budziły zastrzeżeń, a stwierdzone błędy stanowiły wskazówki do poprawy planowanych jadłospisów.

10. W ramach zatwierdzania i rejestracji zakładów przeprowadzono 42 kontrole. Wydano 42 decyzje zatwierdzających obiekty żywnościowe w tym 34 zatwierdzających obiekty bezwarunkowo, 1 decyzja zatwierdzająca obiekt warunkowo (ze względu na brak dokumentacji systemu HACCP) oraz 7 decyzji zmieniających dotychczasowy zakres prowadzonej działalności - rozszerzenie działalności.
11. Na skutek interwencji konsumentów i innych instytucji przeprowadzono 17 kontroli: 9 kontroli potwierdziło zasadność interwencji, 8 interwencji nie potwierdziło się. Odsetek interwencji potwierdzonych wyniósł 53%. Ponadto 1 interwencję przekazano do rozpatrzenia zgodnie z kompetencjami do Komendy Powiatowej Policji w Busku – Zdroju oraz Straży Miejskiej w Busku - Zdroju.

Wnioski

W 2022r. stwierdzono, iż stan sanitarno-higieniczny nadzorowanych zakładów branży spożywczej nieznacznie się pogorszył pomimo że nie stwierdzono obiektów niezgodnych.

Stan wdrożonej kontroli wewnętrznej przez zakłady, tak w zakresie Dobrej Praktyki Higienicznej (GHP), Dobrej Praktyki Produkcyjnej (GMP) uległ nieznacznemu pogorszeniu, stan wdrożenia systemu HACCP również uległ nieznacznemu pogorszeniu.

W dalszym ciągu w niektórych grupach obiektów wymagane są dalsze wzmożone działania nadzоровe.

Obiekty te to:

- W grupie obiektów produkcji żywności: piekarnie i ciastkarnie, wytwórnie lodów, automaty do lodów
- W grupie obiektów obrotu żywnością: obiekty ruchome i tymczasowe (tzw. „handel obwoźny), sklepy spożywcze wprowadzające do obrotu mięso i przetwory mięsne,
- W grupie obiektów żywienia zbiorowego: zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego, zakłady żywienia zbiorowego otwartego oraz zakłady małej gastronomii.

Szczególnego nadzoru w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego produkowanej oraz wprowadzanej do obrotu żywności wymagają:

- Lody produkowane metodą tradycyjną oraz lody z automatu,
- Lody nieopakowane (gałkowe lub/i jako składniki deserów),
- Ciasta z kremem (w tym produkowane w warunkach domowych),
- Mięso i przetwory mięsne, drób, jaja,
- Żywność prozdrowotna w tym suplementy diety

Wzmoczonego nadzoru wymaga również produkcja pierwotna owoców miękkich (malin, truskawek, borówek, porzeczek, agrestu i jeżyn), warzyw liściastych jedzonych na surowo, pomidorów i ogórków w związku z potencjalnym ryzykiem zagrożenia zdrowia ze względu na możliwą obecność zanieczyszczeń mikrobiologicznych.

Wzmoczonego nadzoru wymaga produkcja pierwotna warzyw i owoców ze względu na zanieczyszczenie pestycydami, tak ze względu na stwierdzenie przekroczenia najwyższych dopuszczalnych poziomów pestycydów w produktach oraz ze względu na stosowanie pestycydów niepuszczonych na dane uprawy.

Stan wdrożenia zasad GHP i GMP oraz systemu HACCP w nadzorowanych zakładach branży spożywczej jest zadawalający pomimo 1% pogorszeniu. Wymaga on w dalszym ciągu od przedsiębiorców zintensyfikowania działań w tym zakresie oraz przeprowadzania szkoleń zatrudnionego personelu.

Należy uznać, iż zapewnione jest bezpieczeństwo zdrowotne żywności produkowanej i wprowadzanej do obrotu na terenie powiatu buskiego. Świadczy o tym wzrost świadomości i podejmowane działania przez producentów i sprzedawców środków spożywczych. Jednak w dalszym ciągu w stopniu niewystarczającym. Obok obiektów, w których nie stwierdza się uchybień sanitarnych lub są one nieznaczne, działają również obiekty o złym stanie sanitarnym. W takich przypadkach wydawane są decyzje nakazujące usunięcie nieprawidłowości, a w przypadku stwierdzenia rażących zaniedbań również decyzje wstrzymujące lub ograniczające zakres prowadzonej działalności.

IX. PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA

Głównym celem działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Busku – Zdroju w roku 2022 było promowanie zdrowego stylu życia, czuwanie nad bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz zdrowotnym wody, zapobieganie powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych, poprzez sprawowanie nadzoru sanitarnego oraz prowadzenie działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej.

Działalność w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej w 2022r. wynikała z celów Narodowego Programu Zdrowia promującego zdrowy styl życia oraz z ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Podejmowano również działania wynikające z potrzeb środowiskowych i aktualnej sytuacji epidemiologicznej.

Realizowano ogólnopolskie programy edukacyjne, programy wojewódzkie, interwencje nieprogramowe oraz prowadzono kampanie informacyjne.

Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia w dużej mierze polega na współdziałaniu wielu różnorodnych instytucji i organizacji, w celu zwiększenia zakresu działań profilaktycznych.

Antytytoniowe programy edukacyjne realizowane przez szkoły na terenie powiatu buskiego.

W związku z realizacją zadań z zakresu profilaktyki palenia tytoniu, Państwowa Inspekcja Sanitarna koordynuje 4 programy edukacyjne dotyczące profilaktyki antytytoniowej. Jeden program o nazwie „Bieg po Zdrowie” jest interwencją krajową, natomiast „Czyste Powietrze Wokół Nas”, „Nie pal przy mnie proszę” oraz „Znajdź właściwe rozwiązanie” są programami o zasięgu wojewódzkim.

Program Przedszkolnej Edukacji Antytytoniowej „CZyste Powietrze Wokół Nas”

Pierwszym ogniwem edukacji antytytoniowej jest program „Czyste Powietrze Wokół Nas”. Głównym celem programu jest wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy oraz wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy.

Adresatami programu są dzieci w wieku 5-6 lat uczęszczające do przedszkoli, szkół podstawowych oraz ich rodzice i opiekunowie.

Dla dzieci w wieku przedszkolnym, bierne palenie oznacza m.in. zwiększoną częstość występowania przewlekłego zapalenia ucha środkowego, oraz infekcji górnych dróg oddechowych, zaburzenia rozwoju psychoruchowego, zaburzenia zachowania dziecka, mniejszą odporność na infekcje. Dlatego, w tym kontekście tak ważna jest edukacja antytytoniowa dzieci oraz ich rodziców.

Do realizacji programu w roku szkolnym 2021/2022 przystąpiło 15 placówek z terenu powiatu buskiego.

Koordynatorzy przedszkolni i szkolni zostali przygotowani do realizacji programu „Czyste Powietrze Wokół Nas” przez pracowników Sekcji Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej PSSE Busko – Zdrój, podczas narad wdrożeniowych przeprowadzonych w placówkach. W wyniku realizacji działań programowych edukacją objęto 489 dzieci oraz 195 rodziców.

Program edukacji antytytoniowej „NIE PAL PRZY MNIE, PROSZĘ!”

Dziecko rozpoczynające naukę w szkole podstawowej ma przed sobą ważny i trudny etap rozwoju.

Dziecko w tym wieku pozostaje wciąż pod dużym wpływem rodziców, ale będąc już uczniem staje się uczestnikiem życia w grupie szkolnych kolegów.

Dziecko spotyka się z uczniami starszymi, których zachowanie może wywoływać zdziwienie, często ciekawość, a nawet imponować i wywoływać chęć naśladowania.

Uczniowie klas młodszych szkoły podstawowej jeszcze nie sięgają po pierwszego papierosa, ale mogą utwierdzić się w przekonaniu, że palenie papierosów świadczy o dorosłości oraz pozwala na przynależność do grupy starszych kolegów. Wzmacnia się więc wyraźnie pierwsza faza uzależnienia – przygotowanie.

Według danych szacunkowych, co roku około 4 mln polskich dzieci narażonych jest na mimowolne wdychanie dymu tytoniowego, czyli bierne palenie (dane wg raportu „Stan zagrożenia epidemią palenia ty toniu w Polsce”, WHO, Warszawa 2009r.). Bierne palenie ułatwia wprowadzenie dziecka w życie, w którym palenie papierosów jest normą.

Program „Nie pal przy mnie, proszę” przeznaczony jest dla uczniów klas I-III szkoły podstawowej i jest programem wojewódzkim.

Jego głównym celem jest zmniejszenie narażenia dzieci na bierne palenie tytoniu.

Program proponuje realizację zajęć metodami aktywizującymi dostosowanymi do wieku dzieci, takimi jak m.in. burza mózgów, diagnoza wiedzy, ćwiczenia oddechowe, wierszyk, krzyżówka, układanka o wiewiórce, drama.

W programie zawarte zostały uporządkowane treści dotyczące zdrowia (dostosowane do poziomu percepcji dzieci). Program ma charakter profilaktyczny, ale przede wszystkim ma

na celu wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy.

W roku szkolnym 2021/2022 program realizowało 19 szkół podstawowych z terenu powiatu buskiego. W wyniku podjętych działań edukacją objęto 629 uczniów oraz 165 rodziców.

Formuła zajęć warsztatowych bardzo odpowiadała uczniom, którzy chętnie uczestniczyli w organizowanych zajęciach. Program ten uświadomił uczniom jak wielki wpływ na ich zdrowie mają podejmowane przez nich same decyzje oraz przyjmowane postawy życiowe.

**Program profilaktyki palenia tytoniu dla uczniów starszych klas
szkoły podstawowej
„ZNAJDŹ WŁAŚCIWE ROZWIĄZANIE”**

Program profilaktyki palenia tytoniu „Znajdź właściwe rozwiązanie” adresowany jest do uczniów starszych klas szkoły podstawowej – IV-VIII.

W tym okresie nauki gwałtownie wzrasta liczba dzieci i młodzieży próbujących pierwszy raz zapalić papierosa. Niektórzy młodzi ludzie

najpierw palą okazjonalnie, potem czynią to w regularnych odstępach czasu, wkraczając na drogę pełnego uzależnienia od nikotyny.

Dlatego też głównym celem programu jest zwiększenie wiedzy w zakresie szkodliwości dymu tytoniowego oraz kształtowanie postaw asertywnych związanych z unikaniem biernego i czynnego palenia tytoniu. Program ten jest realizowany na szczeblu wojewódzkim.

Do realizacji programu w roku szkolnym 2021/2022 przystąpiło 18 szkół podstawowych z terenu powiatu buskiego.

W wyniku podjętych działań programowych edukacją objęto 838 uczniów oraz 328 rodziców. Uczniowie realizując poszczególne zajęcia warsztatowe zdobyli wiedzę na temat zagrożeń zdrowotnych wynikających z palenia czynnego i biernego oraz mogli kształtować postawy asertywne wobec nacisku swoich rówieśników.

Koordynatorzy szkolni tego programu szczególną uwagę poświęcili problemowi używania e-papierosów przez młodych ludzi. Wynika to z rosnącego co roku odsetku nastolatków sięgających po tego typu produkty.

W trakcie realizacji programu w szkołach odbywały się apele antytytoniowe, przedstawienia profilaktyczne, konkursy wiedzy, konkursy na plakaty antytytoniowe oraz warsztaty antytytoniowe dla rodziców.

Program Edukacji Antytytoniowej „BIEG PO ZDROWIE”

Program został opracowany w Głównym Inspektoracie Sanitarnym we współpracy z ekspertami z Uniwersytetu Warszawskiego – dr hab. Kamilą Bargiel – Matusiewicz oraz mgr Rafałem Dziurłą.

Program adresowany jest do uczniów klas IV szkoły podstawowej (grupa wiekowa 9 – 10 lat).

Głównym celem programu jest opóźnienie lub zapobiegnięcie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży, pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego oraz zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów.

Zajęcia w programie „Bieg po zdrowie” realizowane są za pomocą bardzo zróżnicowanych metod aktywizujących, które dostosowano do wieku odbiorców.

Podstawą zajęć jest stymulowanie kreatywności i aktywności. Bohaterami łączącymi treści poszczególnych spotkań jest dwoje uczniów czwartej klasy szkoły podstawowej, Natalia i Kuba. Wydarzenia z ich życia są tłem poruszanych tematów.

Podczas cyklu zajęć dzieci dyskutują, wymieniają doświadczenia, spostrzeżenia, refleksje i pomysły. Uczniowie przeprowadzają także wywiady z osobami niepalącymi, liczą koszty palenia papierosów, pracują w grupach przy tworzeniu antyreklamy dla papierosów oraz tworzą komiks z bohaterami programu.

Do programu przygotowano atrakcyjne, bogato ilustrowane materiały: podręcznik dla nauczyciela, zeszyt ćwiczeń dla ucznia, plakaty, ulotkę informacyjną dla rodziców oraz filmy edukacyjne dla rodziców i nauczycieli. Przygotowany został również cykl filmów edukacyjnych z udziałem ekspertów z dziedziny psychologii oraz autorów programu.

Do realizacji programu w roku szkolnym 2021/2022 przystąpiło 10 szkół podstawowych z terenu powiatu buskiego. W wyniku działań edukacją objęto 149 uczniów oraz 149 rodziców.

Profilaktyka palenia tytoniu

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Busku – Zdroju prowadzi działania edukacyjne z zakresu profilaktyki palenia tytoniu, które wynikają z aktualnych potrzeb środowiska szkolnego. Są to spotkania dla uczniów starszych klas szkół podstawowych, szkół ponadpodstawowych, szkolenia dla nauczycieli i rodziców. Realizowane są jako wsparcie szkół w profilaktyce uzależnień. W 2022r. w szkołach powiatu buskiego przeprowadzono 18 spotkań, w których uczestniczyło 464 uczniów. Podczas zajęć przekazywano w placówkach różnorodne materiały z zakresu profilaktyki antytytoniowej.

Akcja Informacyjno – edukacyjna „Jabłko – cytryna, czyli jedziesz nie pal”

W ramach współpracy z Komendą Powiatową Policji w Busku – Zdroju wraz ze Szkołą Podstawową w Gnojnie zorganizowano akcję informacyjno – edukacyjną „Jabłko – cytryna, czyli jedziesz – nie pal”.

Akcja miała na celu popularyzację profilaktyki antytytoniowej oraz zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Zatrzymywani przez policjantów kierowcy otrzymywali od uczniów jabłko lub cytrynę. Jabłko było nagrodą za przepisową jazdę, natomiast cytrynę otrzymywali kierowcy, którzy nie przestrzegali przepisów drogowych oraz byli palaczami. Oprócz cytryny uczniowie wręczali palącym uczestnikom akcji ulotki antytytoniowe oraz zakazy palenia.

Pracownicy Sekcji PZiOZ PSSE Busko – Zdrój uświadamiali kierowcom i pasażerom zagrożenia zdrowotne wynikające z palenia papierosów, szczególną uwagę zwracając na problem „biernego palenia”.

Obchody Światowego Dnia bez Tytoniu 2022

Każdego roku w dniu 31 maja, Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) wraz z organizacjami partnerskimi organizuje obchody Światowego Dnia bez Tytoniu zwracając szczególną uwagę na zagrożenia zdrowotne związane z używaniem tytoniu oraz zachęcając do prowadzenia działań mających na celu jego ograniczenie.

Ostatecznym celem Światowego Dnia bez Tytoniu jest przyczynienie się do ochrony obecnych i przyszłych pokoleń przed niszczącymi skutkami zdrowotnymi spowodowanymi

paleniem tytoniu, ale też konsekwencjami społecznymi, środowiskowymi i ekonomicznymi wynikającymi z używania tytoniu i narażenia na dym tytoniowy.

Zmniejszenie narażenia na dym tytoniowy wciąż jest najważniejszym działaniem dla zmniejszenia zachorowań i zgonów na nowotwory złośliwe.

Istotnym elementem profilaktyki antytytoniowej prowadzonej przez Powiatową Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Busku – Zdroju są populacyjne działania informacyjno – edukacyjne. W zawiązku z tym 1 czerwca 2022r. podczas Biegu Zdrojowego odbywającego się w ramach Festiwalu Zdrowia im. Zbigniewa Kociuby w Busku – Zdroju, zorganizowano stoisko informacyjno – edukacyjne PSSE Busko – Zdrój. Na stoisku wykonywano bezpłatny pomiar tlenu węgla w wydychanym powietrzu oraz prowadzono dystrybucję różnorodnych materiałów informacyjno – edukacyjnych o tematyce antytytoniowej. Stoisko o podobnym charakterze zorganizowano 5 czerwca 2022r., podczas XX Festiwalu Kultury Dziecięcej w Pacanowie

Światowy Dzień Rzucania Palenia 2022

17 listopada 2022 roku, obchodzono **Światowy Dzień Rzucania Palenia**. W związku z tym Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Busku – Zdroju podjęła działania edukacyjne mające na celu wsparcie placówek szkolnych w realizacji profilaktyki antytytoniowej.

W Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym dla Niepełnosprawnych Ruchowo w Busku – Zdroju oraz w Publicznej Szkole Podstawowej Nr 3 w Busku – Zdroju, odbyły się spotkania informacyjno – edukacyjne dla uczniów wybranych klas.

Pracownicy PZiOZ podczas spotkania wykorzystując prezentację multimedialną pt. „O co tyle dymu. Czyli prawdy i mity o paleniu papierosów i e-papierosów” omówili zagadnienia dotyczące profilaktyki antytytoniowej.

Uczniowie zostali zapoznani z ewentualnymi konsekwencjami palenia tytoniu, zdobyli świadomość jak niekorzystne dla naszego zdrowia jest bierne inhalowanie dymem tytoniowym oraz zweryfikowali mity dotyczące alternatywnych form dla papierosów.

Poruszona została także tematyka e-papierosów, które są coraz bardziej popularne wśród młodzieży. Przypomniano obowiązujące przepisy prawne dotyczące papierosów i e-papierosów.

Uczniowie aktywnie uczestniczyli w spotkaniu, wyrażali swoje zdanie na temat palenia papierosów oraz przyczyn dla których młodzi ludzie sięgają po papierosy.

Program ekologiczny dla dzieci przedszkolnych **SKĄD SIĘ BIORĄ PRODUKTY EKOLOGICZNE**

W roku szkolnym 2021/2022 odbyła się II edycja programu ekologicznego dla dzieci przedszkolnych pod tytułem „Skąd się biorą produkty ekologiczne”.

Okres przedszkolny jest niezmiernie ważnym etapem kształtowania się postaw determinujących aktualne i przyszłe zachowania dotyczące zdrowia. Dlatego też istotne jest edukowanie dzieci w zakresie prawidłowego żywienia już od najmłodszych lat. Utrwalone wówczas przyzwyczajenia zdrowotne i nawyki decydują o późniejszym stylu życia. Dodatkowo z badań wynika, że żywność ekologiczna może mieć związek ze zdrowszym stylem życia. Konsument ekologiczny częściej dba o dietę i aktywność fizyczną oraz cechuje ich istotnie mniejsze prawdopodobieństwo nadwagi i otyłości.

Grupa do której skierowany jest ten program to dzieci uczęszczające do przedszkoli w wieku 5-6 lat. Główne założenia programu to zrozumienie czym jest rolnictwo i produkty ekologiczne, kształtowanie umiejętności wyboru produktów ekologicznych, propagowanie zdrowego stylu życia, zwiększenie wiedzy i świadomości przedszkolaków o nawykach higieniczno-zdrowotnych.

Na terenie powiatu buskiego w programie wzięło udział 10 przedszkoli, w związku z czym edukacją objęto 377 dzieci oraz 229 rodziców.

Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych **„ARS, CZYLI JAK DBAĆ O MIŁOŚĆ”**

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Busku – Zdroju realizuje ogólnopolski program edukacyjny w zakresie profilaktyki uzależnień, autorstwa dr Krzysztofa Wojcieszka „ARS, czyli jak dbać o miłość?”, adresowany do uczniów szkół ponadpodstawowych.

Wyjątkowość tego programu polega na kompleksowym podejściu do profilaktyki uzależnień w kontekście wartości wyznawanych przez młodych ludzi. Program podzielony jest na trzy części korespondujące ze sobą.

Celem głównym programu jest edukacja w zakresie skutków zdrowotnych i społecznych używania substancji psychoaktywnych (alkohol, tytoń, narkotyki, substancje psychoaktywne) oraz dostarczenie uczestnikom wiedzy pomocnej w kształtowaniu zdrowego stylu życia.

W roku szkolnym 2021/2022 program realizowały 3 szkoły ponadpodstawowe z terenu powiatu buskiego.

Program profilaktyki wirusowego zapalenia wątroby typu A, B i C pt. „Podstępne WZW”

FUNDACJA
GWIAZDA
NADZIEI

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Busku – Zdroju realizuje program edukacyjny w zakresie profilaktyki zakażeń HAV, HBV i HCV pt. „Podstępne WZW”.

Inicjatorem programu jest Wojewódzka Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Katowicach oraz Fundacja „Gwiazda Nadziei”.

Adresatami programu są uczniowie klas II szkół ponadpodstawowych. Celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu A, B i C.

Program ten jest odpowiedzią na pojawiające się wciąż nowe przypadki zakażeń HBV i HCV. Jednym ze sposobów przeciwdziałania tej sytuacji jest podnoszenie poziomu wiedzy pozwalającej na rozpoznawanie i unikanie sytuacji narażenia na zakażenie.

Na terenie powiatu buskiego w roku szkolnym 2021/2022 do realizacji programu „Podstępne WZW” przystąpiły wybrane klasy w 4 szkołach ponadpodstawowych, w wyniku czego edukacją objęto 366 uczniów.

Program edukacyjno-informacyjny „Znamie! Znam je?” dla szkół ponadpodstawowych

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Busku – Zdroju przystąpiła do realizacji programu profilaktyki czerniaka, który jest skierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych.

Każdego roku w Polsce onkolodzy odnotowują 2 500 – 3 000 przypadków nowych zachorowań na czerniaka. Niestety blisko 40% chorych umiera z powodu tego nowotworu, gdyż zbyt późno trafia do lekarzy. Tymczasem wcześniej wykryty czerniak jest bardzo łatwo uleczalny. Dziś częściej, niż w poprzednich latach, notuje się przypadki czerniaka u młodych osób. Przyczyny takiego stanu rzeczy należy upatrywać m.in. w zmianie stylu życia, jaka nastąpiła w ostatnich kilku dziesięcioleciach – większa popularność solariów i moda na opaloną skórę. W ciągu ostatnich 20 lat zapadalność na czerniaka zwiększyła się w Polsce aż o 300%. Przyczyną takiego stanu rzeczy jest wciąż niska świadomość społeczna w zakresie profilaktyki i czynników ryzyka. Dlatego działania mające na celu promocję profilaktyki tego nowotworu mają szczególne znaczenie.

Inicjatorem programu jest Wojewódzka Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Katowicach oraz Fundacja „Gwiazda Nadziei”.

Na terenie powiatu buskiego w roku szkolnym 2021/2022 do realizacji programu „Znamie! Znam je?” przystąpiło 8 szkół ponadpodstawowych, w wyniku czego edukacją objęto 488 uczniów.

Program edukacyjny poświęcony profilaktyce zakażeń HPV i raka szyjki macicy „WYBIERZ ŻYCIE – PIERWSZY KROK”

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Busku – Zdroju w roku szkolnym 2021/2022 realizowała już VI edycję programu edukacyjnego poświęconego profilaktyce zakażeń HPV i raka szyjki macicy „Wybierz życie – pierwszy krok”.

Program ten skierowany jest do uczniów klas I szkół ponadpodstawowych. Realizację programu na terenie Polski koordynuje i wspiera finansowo oraz organizacyjnie Fundacja MSD dla Zdrowia Kobiet.

Głównym celem programu jest podniesienie poziomu wiedzy na temat zagrożeń związanych z zakażeniami wirusem HPV i profilaktyki raka szyjki macicy wśród młodzieży ponadgimnazjalnej oraz jej rodziców i opiekunów. Program został opracowany w 2008 roku w ramach współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami specjalizującymi się w promocji zdrowia i programach profilaktycznych.

W roku szkolnym 2021/2022 program realizowały 4 szkoły ponadpodstawowe z terenu powiatu buskiego, w wyniku czego edukacją objęto 202 uczniów.

Krajowy Program Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV

Głównym celem programu jest wzrost wiedzy na temat HIV i AIDS oraz zmniejszenie liczby zakażeń HIV w drodze ryzykownych zachowań.

Program realizowany jest w różnych formach, między innymi:

- poprzez kampanie medialne realizowane z udziałem Krajowego Centrum ds. AIDS;
- obchody Światowego Dnia Walki AIDS – 1 grudnia;
- systematyczne działania edukacyjne w zakresie zapobiegania zakażeniom HIV,
- edukację i uświadamianie społeczeństwa;

Działania profilaktyczne z zakresu HIV/AIDS prowadzone były cały rok ze szczególnym uwzględnieniem obchodów „Światowego Dnia Walki z AIDS”.

Obchody „Światowego Dnia Walki z AIDS” 2022

1 grudnia 2022r. w Zespole Szkół Techniczno – Informatycznych w Busku – Zdroju związku z obchodami „Światowego Dnia Walki z AIDS” odbył się XVIII Powiatowy Konkurs Wiedzy „Co musisz wiedzieć o HIV/AIDS”.

Konkurs ten na stałe wpisał się w powiecie buskim do kalendarza obchodów „Światowego Dnia Walki z AIDS”.

Honorowy patronat nad konkursem objął Starosta Buski.

Adresatami konkursu byli uczniowie klas VII i VIII szkół podstawowych i szkół ponadpodstawowych z terenu powiatu buskiego. Celem konkursu było podniesienie

poziomu wiedzy na temat HIV/AIDS, kształtowanie postaw tolerancji i akceptacji dla osób zakażonych HIV i chorych na AIDS.

Do etapu powiatowego przystąpiło 9 uczniów ze szkół podstawowych i 5 uczniów ze szkół ponadpodstawowych. Uczestnicy mieli do wypełnienia test w wersji A lub w wersji B składający się z 25 pytań.

Testy sprawdzała 7 osobowa komisja konkursowa, która wyłoniła laureatów w następujących kategoriach: szkoły podstawowe i szkoły ponadpodstawowe.

Laureaci otrzymali puchary i nagrody ufundowane przez Starostę Buskiego, Burmistrza Miasta i Gminy Busko – Zdrój, Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Busku – Zdroju oraz Zespół Szkół Techniczno – Informatycznych w Busku – Zdroju.

W związku z obchodami „Światowego Dnia Walki z AIDS” w szkołach podstawowych

i ponadpodstawowych przeprowadzono 4 spotkania informacyjno – edukacyjne z zakresu profilaktyki HIV/AIDS, w których uczestniczyło 160 osób.

Ponadto na zaproszenie Zarządu Oddziału Rejonowego Polskiego Czerwonego Krzyża w Busku – Zdroju pracownicy Sekcji Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej uczestniczyli w spotkaniu honorowych dawców krwi. Przedstawili uczestnikom aktualną sytuację epidemiologiczną HIV/AIDS w Polsce oraz zaprezentowali kampanię edukacyjną Krajowego Centrum ds. AIDS.

Sekcja Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej PSSE w Busku – Zdroju, w celu dotarcia do szerokiej liczby odbiorców z zagadnieniami dot. profilaktyki HIV i AIDS przez cały rok prowadziła dystrybucję materiałów edukacyjnych w zakładach opieki zdrowotnej oraz na stoiskach informacyjnych podczas imprez plenerowych na terenie powiatu buskiego.

W związku z napływem na teren powiatu buskiego obywateli Ukrainy, prowadzono także dystrybucję materiałów w języku ukraińskim.

Obchody Światowego Dnia Zdrowia 2022 Forum Zdrowia w Busku – Zdroju

Światowy Dzień Zdrowia obchodzony jest każdego roku 7 kwietnia, aby uczcić rocznicę powstania Światowej Organizacji Zdrowia w 1948 roku. Co roku jest wybierany

temat przewodni z zakresu zdrowia publicznego, który w danym okresie wymaga szczególnej uwagi.

Obchody Światowego Dnia Zdrowia stwarzają możliwość podjęcia wielu działań, których efektem jest poprawa stanu zdrowia ludzi.

W dniu 6 kwietnia 2022r. w sali kinowej Buskiego Samorządowego Centrum Kultury odbyło się Forum Zdrowia skierowane do uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych z terenu powiatu buskiego. Tematyka wykładów oscylowała wokół zagadnień związanych z szeroko pojętym zdrowiem publicznym.

Konferencji towarzyszyło także spotkanie z zespołem PECTUS, które przebiegało pod hasłem „Sport, muzyka, pasja”.

Podczas Forum Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Busku – Zdroju zorganizowała stoisko, na którym oferowano różnorodne materiały edukacyjne. Wspólnie z przedstawicielami Komendy Powiatowej Policji w Busku – Zdroju promowano profilaktykę uzależnień. Ponadto uczestnicy konferencji mogli poczęstować się jabłkami oraz wodą mineralną.

Po konferencji na Stadionie Miejskim w Busku – Zdroju odbył się mecz piłki nożnej, w którym zagraли zespół PECTUS oraz reprezentacja Buska – Zdroju.

W imprezie uczestniczyło 308 osób.

Akcja Letnia 2022

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Busku – Zdroju, jak co roku realizowała akcję profilaktyczną **„Zdrowe Wakacje 2022”**.

Akcja ta miała pomóc mieszkańcom naszego regionu oraz odwiedzającym go turystom bezpiecznie i zdrowo spędzić wakacje oraz uzyskać informacje na temat różnorodnych zagrożeń zdrowotnych, na jakie jesteśmy narażeni w okresie letnim.

W związku z organizacją działań prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych „Zdrowe i bezpieczne wakacje”, kolorowanek „Myję ręce” oraz kleszczowanek „Dowiedz się więcej o kleszczach” na wszystkich zgłoszonych do PSSE Busko – Zdrój zorganizowanych formach wypoczynku letniego na terenie powiatu buskiego. Wspólnie z przedstawicielem

Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży przeprowadzono 8 spotkań informacyjnych dla 259 uczestników kolonii i obozów.

Na stronie internetowej PSSE Busko – Zdrój zamieszczano na bieżąco różnorodne informacje mające na celu zwiększenie bezpieczeństwa zdrowotnego w czasie wakacji – zatrucia grzybami, choroby odkleszczowe, zagrożenia wynikające z upałów, bezpieczne przechowywanie żywności.

Promowanie zdrowego stylu życia

Do zadań Sekcji Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej należy także inicjowanie i realizacja przedsięwzięć zmierzających do zaznajomienia społeczeństwa z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia, utrwalenie zasad higieny i racjonalnego odżywiania oraz metod profilaktyki zdrowotnej.

Z uwagi na to że, zdrowie człowieka, aż w 50% zależy od stylu życia jednostki, Sekcja PZiOZ kładzie nacisk na działania promocyjne i profilaktyczne w tym zakresie.

W związku z tym, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom szkół, przeprowadzono 6 spotkań dotyczących zdrowego stylu życia, w których uczestniczyło 317 uczniów.

Ponadto wychodząc naprzeciw oczekiwaniom środowiska lokalnego oraz reagując na napływ uchodźców na teren powiatu buskiego prowadzono dystrybucję materiałów informacyjno – edukacyjnych.

Broszury na temat „Izolacja domowa”, „Najważniejsze zasady bezpiecznego zachowania podczas epidemii koronawirusa”, ulotki „Co należy wiedzieć o gruźlicy” oraz ulotki i plakaty „Ważne informacje dotyczące HIV i AIDS” przygotowane w języku polskim i ukraińskim przekazano do wszystkich placówek opieki zdrowotnej oraz placówek pobytu uchodźców na terenie powiatu buskiego.

W ramach obchodów Ogólnopolskiego Dnia Tornistra 2022 pracownicy Sekcji Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej wraz z przedstawicielem Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży zorganizowali na terenie dwóch szkół podstawowych (Zespół Szkolno – Przedszkolny w Stopnicy, Szkoła Podstawowa im. Jana Brzechwy w Ratajach Słupskich) akcję informacyjną „Lekki Tornister”. 291 uczniów z klas I – IV zostało sprawdzonych pod kątem obciążenia tornistrów. Poza tym wszyscy uczniowie po zakończeniu etapu ważenia uczestniczyli w spotkaniach informacyjnych, podczas których poruszono temat zbyt

przeciążonych plecaków oraz skutki zdrowotne nieprawidłowego noszenia tornistrów. Pracownicy Sekcji PZiOZ przekazali także 180 ulotek dotyczących prawidłowego pakowania i noszenia plecaków.

XX Festiwal Zdrowia im. Zbigniewa Kociuby w Busku – Zdroju

21 października 2022r. odbył się XX Festiwal Zdrowia w Busku - Zdroju im. Zbigniewa Kociuby. Miejszem konferencji była sala koncertowa Sanatorium Marconi oraz arkady i otoczenie sanatorium.

Organizacja Festiwalu to przedsięwzięcie, które pozwala systematycznie podnosić poziom świadomości, propaguje zdrowy styl życia oraz uczy jak unikać zagrożeń zdrowotnych.

W ramach wzmocnienia części merytorycznej Festiwalu Zdrowia uczniowie z Zespołu Placówek Oświatowych w Tuczępach zaprezentowali odbywający się cyklicznie w ich placówce konkurs międzyszkolny pod nazwą „Z Profilaktyką na TY”.

Ponadto, w sali konferencyjnej Sanatorium Marconi odbywały się warsztaty dla uczniów szkół podstawowych „Zabawy integracyjne z chustą animacyjną i innymi przyborami”. Ich organizatorem był Powiatowy Ośrodek Doradztwa i Doskonalenia Nauczycieli w Busku Zdroju – Pani mgr Lidia Soja.

W holu głównym Sanatorium Marconi zorganizowane zostały stoiska, na których wykonywano badania, m.in. pomiar ciśnienia tętniczego krwi, poradnictwo, jak rzucić palenie, pomiar glukozy we krwi, porady prozdrowotne - zalecenia kodeksu walki z rakiem, pomiar tkanki tłuszczowej, doradztwo z zakresu odżywiania, kontroli wagi i pielęgnacji ciała, informacje dotyczące zagrożeń związanych ze środkami zastępczymi.

Promowano także Profilaktykę Palenia Tytoniu, w ramach, której wykonywano bezpłatny pomiar tlenku węgla w wydychanym powietrzu. Badanie wykonano u 20 uczestników festiwalu.

Organizatorem w/w badań, które za każdym razem cieszą się dużym zainteresowaniem, było Świętokrzyskie Centrum Onkologii w Kielcach, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Busku-Zdroju oraz Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Kielcach. Ponadto, swoje stoiska zaprezentowały także Państwowa Inspekcja Pracy

w Kielcach, Komenda Powiatowa Policji w Busku- Zdroju, Urząd Marszałkowski oraz Akademia Nauk Stosowanych im. prof. E. Lipińskiego w Kielcach.

Wnioski

Podjęmowane przez PSSE w Busku – Zdroju działania miały na celu dotarcie do różnorodnych grup odbiorców i poszerzenie wiedzy poprzez edukację prowadzoną zróżnicowanymi metodami, kształtowanie właściwych zachowań prozdrowotnych oraz motywowanie do prowadzenia zdrowego stylu życia.

Zadania te w dużej mierze zostały zrealizowane dzięki współpracy różnych instytucji. Wspólne inicjatywy pozwoliły rozszerzyć zasięg i efektywność działań profilaktycznych i prozdrowotnych. Świadczy o tym zwiększająca się co roku liczba szkół realizujących programy edukacyjne Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz poszerzające się obszary tematyczne współpracy.

X. PODSUMOWANIE

W 2022 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju zgodnie ze swoimi ustawowymi kompetencjami, zajmował się promocją i ochroną zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych. Wykonanie zadań polegało na sprawowaniu zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego, działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej oraz oświatowo – zdrowotnej.

W/w zadania realizowane były w działalności bieżącej oraz w skali długofalowej.

Sytuacje kryzysowe

W 2022 roku do 16 maja na terenie powiatu buskiego, tak jak na terytorium całej Polski trwał ogłoszony stan epidemii, którego następstwa wywołały konieczność korzystania z procedur przewidzianych w planach zarządzania kryzysowego. Prowadzono stały monitoring bezpieczeństwa sanitarnego ludności, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji epidemiologicznej. Od 16 maja 2022r. na terenie powiatu buskiego, tak jak na terytorium całej Polski trwa ogłoszony stan zagrożenia epidemicznego.

Była zapewniona całodobowa możliwość kontaktu telefonicznego społeczeństwa i instytucji z Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Busku-Zdroju (dyżurny telefon

alarmowy) jak również zgłoszenia w systemie SEPIS. Zgłaszane problemy rozwiązywano w ramach posiadanych kompetencji na bieżąco.

Podejmowane działania są spójne z działaniami określonymi w planach zarządzania kryzysowego pozostałych organów administracji.

Nadzór przeciwepidemiczny

W 2022 r. działalność przeciwepidemiczna Państwowej Inspekcji Sanitarnej na terenie powiatu buskiego dotyczyła bieżącego nadzoru w zakresie zapobiegania oraz zwalczania chorób zakaźnych u ludzi. Kontynuowano bieżący nadzór w zakresie zapobiegania oraz zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, obejmujący między innymi:

- Działania mające na celu jak najmniejsze rozprzestrzenianie się wirusa SARS-CoV-2 wśród mieszkańców (kierowanie na izolację osób zakażonych oraz na kwarantannę osób z kontaktu z osobą zakażoną).
- nadzór nad uodpornieniem populacji w ramach obowiązkowych szczepień ochronnych oraz nad sposobem przekazywania i przechowywania szczepionek służących do przeprowadzania obowiązkowych szczepień ochronnych,
- współpracę z zespołami kontroli zakażeń szpitalnych przy monitorowaniu i ograniczaniu ognisk zakażeń szpitalnych i patogenów alarmowych.

W 2022 roku zarejestrowano w powiecie buskim 13 ognisk wywołanych zakażeniem SARS-CoV-2.

Sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych w powiecie buskim w 2022 roku **należy uznać za generalnie dobrą**. Nie obserwowano innych poza COVID-19 epidemicznego występowania chorób zakaźnych.

W 2022 r. na terenie powiatu buskiego w okresie od stycznia do grudnia potwierdzono **2554 przypadków zakażenia wirusem SARS-CoV-2**. **153** osoby spośród zakażonych było hospitalizowane. Zarejestrowano **44** zgony z powodu Coronavirusa z czego 42 osoby miały choroby współistniejące. **W okresie od 01.01.2022 r do 31.03.2022 r.** objęto kwarantanną **4774 osób**, W tym samym czasie izolacji podlegało **2082 osoby zakażone**. Po 31 marca 2022 r. obowiązek izolacji i kwarantanny został zniesiony.

Analizując współczynnik zapadalności i liczbę przypadków zachorowań na gruźlicę w latach 2021-2022 odnotowano **wzrost** zachorowań na gruźlicę w roku 2022 na terenie powiatu buskiego.

W 2022 r. na terenie powiatu buskiego **zarejestrowano 1** ognisko chorób przenoszonych drogą pokarmową. Czynnika etiologicznego nie ustalono.

W 2022 r. na terenie powiatu buskiego w ramach realizacji Programu Szczepień Ochronnych, szczepieniom podlegała populacja 11 201 dzieci i młodzieży do lat 19 (w 2021 r. – podlegała populacja 11 457 dzieci i młodzieży do lat 19).

Na terenie powiatu buskiego w 2021 r. zarejestrowano **2** odczyny poszczepienne.

Wykonawstwo szczepień w powiecie buskim w 2022 r. należy ocenić jako generalnie dobre, jednak z utrzymującym się stosunkowo niskim wykonawstwem szczepienia przypominającego przeciw tężcowi i błonicy, krztuścowi i polio wśród dzieci w 6 roku życia i szczepienia przypominającego przeciw tężcowi, błonicy i krztuścowi w 14 roku życia .

Na terenie powiatu buskiego w **2022** r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku -Zdroju nie prowadził postępowań egzekucyjnych wobec rodziców uchylających się od obowiązku szczepień dzieci.

W **2022** r. na terenie powiatu buskiego **nie zarejestrowano nowo wykrytych zakażeń HIV**.

Nadzór w zakresie higieny środowiska

Biorąc pod uwagę wyniki kontroli przeprowadzonych w 2022r. w zakresie higieny środowiska można stwierdzić, że w kontrolowanych obiektach nie stwierdzono uchybień stanowiących zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi, stan sanitarny na terenie powiatu buskiego można ocenić, jako dobry.

Stan sanitarny urządzeń wodnych w powiecie buskim został oceniony jako dobry – zarządcy urządzeń skutecznie zapewniali właściwy reżim sanitarny przy produkcji wody, w przypadku stwierdzenia przekroczeń parametrów wody, zarządcy natychmiastowo podejmowali działania naprawcze. Badania przeprowadzone powtórnie wykazywały poprawę

jakości wody, tj. woda odpowiadała wymogom sanitarnym. Stan ten przełożył się bezpośrednio, na jakość wody, w zdecydowanej większości jakość wody spełniała wymogi sanitarne. Jakość wody monitorowana jest z częstotliwością uzależnioną od produkcji wody oraz od ilości osób korzystających z danego wodociągu.

Ilość prób / przekroczeń	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ilość pobranych prób	119	96	88	81	111	91
Ilość przekroczeń bakteriologicznych	11	4	0	1	17	7
Ilość przekroczeń fizyko-chemicznych	7	2	6	1	2	2

Na koniec roku sprawozdawczego bieżący stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej generalnie nie budził większych zastrzeżeń, nie stwierdzono uchybień stanowiących zagrożenie dla zdrowia i życia.

W powiecie buskim, stan sanitarny podmiotów, w których wykonywana jest działalność lecznicza oceniono jako dobry. Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi prawidłowe, nie budzi zastrzeżeń. Wywóz odpadów zapewniają firmy w ramach zawartych umów. Prawidłowo utrzymana częstotliwość wywozu odpadów. Postępowanie z bielizną zgodne z opracowanymi procedurami. We wszystkich obiektach wydzielono magazyny bielizny czystej i brudnej. Również prawidłowo realizowane są podstawowe wymogi w zakresie dezynfekcji i sterylizacji.

W roku sprawozdawczym w nadzorowanych obiektach na uwagę zasługuje ciągle modernizacja obiektów sanatoryjnych oraz zmiana estetyki otoczenia obiektów użyteczności publicznej.

Nadzór zapobiegawczy (inwestycyjny)

W 2022 r. Sekcja Nadzoru Zapobiegawczego w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Busku-Zdroju realizowała ustawowe, podstawowe czynności

i działania, które obejmowały kontrole przestrzegania wymagań higienicznych i zdrowotnych w procesie planowania i zagospodarowania przestrzennego, lokalizacji inwestycji oraz jej realizacji do zakończenia i odbioru.

Przedmiotem działalności zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w 2022r. było opiniowanie pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych zagadnień dotyczących:

- projektów planów zagospodarowania przestrzennego
- dokumentacji projektowych dotyczących budowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych
- odbiorów obiektów budowlanych.

Uczestniczono również w postępowaniach na etapie oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć mogących pogorszyć stan środowiska.

Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ramach nadzoru zapobiegawczego jest ściśle związana z aktywnością przedsiębiorców funkcjonujących na lokalnym rynku jak również z aktywnością organów administracji samorządowej i w 2022r. utrzymywała się na poziomie porównywalnym w stosunku do lat poprzednich.

Inwestorzy pozyskiwali fundusze unijne, wzrastała ich świadomość w zakresie dostosowania obiektów do obowiązujących wymogów.

Nadzór nad placówkami nauczania i wychowania oraz wypoczynku

W 2022r. objęto nadzorem 71 placówek nauczania i wychowania oraz 22 placówki wypoczynku dzieci i młodzieży.

Systematycznie z roku na rok obserwuje się poprawę stanu sanitarno-higienicznego i technicznego placówek oświatowo-wychowawczych m.in. w zakresie warunków do utrzymania higieny osobistej, lepszego wyposażenia w certyfikowane meble szkolne, sprzęt i urządzenia sportowe, pomoce edukacyjne. Mimo tego podczas kontroli placówek oświatowo wychowawczych w dalszym ciągu stwierdza się nieprawidłowości w pod względem higieniczno - sanitarnym i technicznym. W 2022r. na poprawę w/w stanu zostało wydanych 5 decyzji administracyjnych. W dalszym ciągu opieka medyczna w placówkach nauczania i wychowania jest niewystarczająca, ze względu na brak stałej, codziennej opieki pielęgniarskiej oraz opieki stomatologicznej.

Nadzór w zakresie bezpieczeństwa żywności, żywienia i przedmiotów użytku

W 2022r. pod nadzorem (w ewidencji) znajdowało się 3004 obiektów tj. o 29 obiektów więcej w porównaniu do 2021r. i o 68 obiektów więcej w stosunku do roku 2020. W ciągu 3 lat tj. od 2020r. nadzorem objęto 32 producentów produkcji pierwotnej i dostaw bezpośrednich.

W 178 skontrolowanych obiektach przeprowadzono łącznie 299 kontroli i rekontroli sanitarnych w tym 17 kontroli interwencyjnych na skutek interwencji konsumentów i innych instytucji, 5 kontroli związanych z systemem RASFF (wycofywanie niebezpiecznych produktów z rynku).

Z 178 obiektów skontrolowanych w 2022r. wg ujednoczonych „arkuszy oceny zakładu” oceniono 65 zakładów, tj. 36,5%. Nie stwierdzono obiektów niezgodnych.

W 2022r. wydano 8 decyzji w tym: 1 decyzję zarządzającą wycofanie z obrotu środka spożywczego, 6 decyzji zarządzających poprawę stanu sanitarno-technicznego, 1 decyzję ograniczającą zakres prowadzonej działalności tj. zakaz obróbki wstępnej warzyw, owoców i mięsa (w obiekcie obrotu żywnością).

Nałożono 21 mandatów karnych na kwotę 6300,00 zł.

W ramach przeprowadzonego w 2022r. monitoringu i urzędowej kontroli żywności, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością zbadano laboratoryjnie 230 próbek, zakwestionowano 10 próbek za jakość zdrowotną co stanowi 4,34% pobranych próbek środków spożywczych. Mikrobiologicznie zbadano 142 próbki, kwestionując 8 próbek, powód zakwestionowania: 5 próbek obecność Enterobacteriaceae, 3 próbki ogólna liczba drobnoustrojów, gronkowce chorobotwórcze). Chemicznie zbadano 88 próbek. Zakwestionowano 2 próbki, tj.: 1 próbka - „Fasolka szparagowa świeża”. W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydów: fluopikolidu w ilości $0,073 \pm 0,037$ mg/kg oraz propamokarbu w ilości $1,51 \pm 0,76$ mg/kg., 2 próbka - „Kapusta pekińska”. W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydu: methomyl (wynik badania $0,062 \pm 0,031$ mg/kg). Nie kwestionowano 2 próbek pobranych do badań na obecność materiału genetycznie modyfikowanego.

W celu oceny bazy żywnościowo-żywnościowej zlokalizowanej w miejscowościach wypoczynkowych, przy trasach turystycznych, parkingach i stacjach paliw w letnim sezonie turystycznym skontrolowano stan sanitarno- higieniczny 34 obiektów żywnościowo-żywnościowych, w których nałożono 5 mandatów karnych na kwotę 2000zł.

W ramach prowadzonego nadzoru nad żywnością prozdrowotną przeprowadzono 8 kontroli dotyczących prawidłowości oznakowania w/w grupy środków spożywczych. Oceniono znakowanie 11 produktów. Nie stwierdzono niezgodności w zakresie znakowania 10 ocenionych suplementów diety. Wniesiono uwagi do znakowania 1 suplementu diety. Wystosowano pismo interwencyjne do PPIS nadzorującego producenta ocenionego suplementu diety. Prowadzono kontrole stron internetowych w zakresie sprzedaży żywności prozdrowotnej przez nadzorowane podmioty. Stwierdzono 2 nieprawidłowości w zakresie prezentacji suplementów diety na stronach internetowych. Wystosowano pisma interwencyjne. Otrzymano pisma z informacją o wyeliminowaniu niezgodności.

Pobrano do badań 14 próbek suplementów diety. Nie kwestionowano żadnej próbki.

Prowadząc działania kontrolne i wyjaśniające w ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych – FASFF wycofywano z obrotu produkty o niewłaściwej jakości zdrowotnej na kwotę 2139zł.

W 2022r. obiekty produkujące środki spożywcze, zakłady żywienia zbiorowego oraz obiekty obrotu żywnością wykazały zerowy odsetek obiektów niezgodnych. W 2022r. odnotowano nieznaczne pogorszenie stanu wdrożenia zasad GHP i GMP oraz systemu HACCP. W dalszym ciągu wydawane są zalecenia dotyczące przeprowadzenia przeglądu i weryfikacji systemu HACCP celem dostosowania go do zakresu prowadzonej działalności przez nadzorowane obiekty

Nadzór w zakresie higieny środowiska pracy.

W 2022 r. realizowana była pełna ochrona zdrowia pracowników przed niekorzystnym wpływem szkodliwości występujących w środowisku pracy oraz zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy.

W ramach kluczowych kierunków działań, w celu poprawy warunków pracy i ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem czynników szkodliwych występujących w miejscu pracy, realizowane były zadania nadzоровe w ramach programów wieloletnich (np. rządowy „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009÷2032”, wymiana informacji o egzekwowaniu przepisów rozporządzenia REACH).

W porównaniu z 2021 r. nie zmieniła się liczba zakładów z przekroczeniami normatywów higienicznych (5 zakładów w 2021 r. i 5 zakładów w 2022 r.).

W większości przekroczeń jest to hałas, który został już obniżony poniżej wartości NDN albo pracodawcy sporządzali program działań organizacyjno – technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia pracowników na hałas.

W jednym przypadku została wydana decyzja na obniżenie wartości manganu i jego związków nieorganicznych w przeliczeniu na Mn – frakcja respirabiln oraz NDSC_h ksyłenu i NDSC_h etylobenzenu. Osób pracujących w narażeniu na w.w. związki pracowało 8 osób. Wydano decyzję administracyjną nakazującą obniżenie przekroczonych normatywów higienicznych poniżej normy. Decyzja została wykonana. Poprawiły się warunki pracy 8 pracownikom.

Zaobserwowano natomiast nieznaczny wzrost stwierdzonych chorób zawodowych (w 2021 r. wydano 2 decyzje stwierdzające chorobę zawodową w powiecie buskim (obie dotyczyły pielęgniarek) a w 2022 r. wydano 3 decyzje stwierdzające chorobę zawodową (1 - pielęgniarka, 2 - nauczyciel).

Należy podkreślić, iż w przypadku pielęgniarek narażenie na COVID -19 jest nowym a zarazem największym zagrożeniem na tym stanowisku.

W przypadku nauczyciela (nadmierny wysiłek głosowy) niemożliwym jest całkowite wykluczenie ryzyka zawodowego związanego z pracą głosem.

Działalność oświatowa i promocja zdrowia

Podjęmowane przez PSSE w Busku – Zdroju działania miały na celu dotarcie do różnorodnych grup odbiorców i poszerzenie wiedzy poprzez edukację prowadzoną zróżnicowanymi metodami, kształtowanie właściwych zachowań prozdrowotnych oraz motywowanie do prowadzenia zdrowego stylu życia.

Zadania te w dużej mierze zostały zrealizowane dzięki współpracy różnych instytucji. Wspólne inicjatywy pozwoliły rozszerzyć zasięg i efektywność działań profilaktycznych i prozdrowotnych. Świadczy o tym zwiększająca się co roku liczba szkół realizujących programy edukacyjne Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz poszerzające się obszary tematyczne współpracy.

Działalność nadzorowa i laboratoryjna, w tym kontrolna w 2022r. pozwalała na coraz lepszą ocenę sytuacji epidemiologicznej i stanu sanitarnego powiatu buskiego, uwzględniającą istniejące, jak również mogące się pojawić zagrożenia. Mając powyższe na

względnie dało się zauważyć w ostatnim okresie pozytywne i negatywne zjawiska obserwowane z racji realizowanych zadań z zakresu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Główne inicjatywy mające na celu przeciwdziałanie i zwalczanie negatywnych zjawisk:

- prowadzenie różnorodnych działań edukacyjnych stymulujących wzrost poziomu wiedzy odbiorców w zakresie zakażeń wirusem SARS-CoV-2.
- nadzór w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa zdrowia publicznego, w tym monitorowanie sytuacji epidemiologicznej w zakresie SARS-CoV-2 i innych zagrożeń,
- skuteczna realizacja monitoringu wody do spożycia, celem identyfikacji zagrożeń i bezwłocznego podejmowania działań naprawczych,
- współpraca z innymi inspekcjami oraz organami samorządowymi.

Identyfikacja najważniejszych zjawisk, którym należy przeciwdziałać lub należy je wzmocnić w najbliższym czasie:

- pomimo skoordynowania działań organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz ciągłego prowadzenia monitoringu w celu wyeliminowania negatywnego zjawiska, jakim było rozprzestrzenianie się wirusa SARS-CoV-2 - jest on w dalszym ciągu, zagrażając zdrowiu i życiu ludzi, szczególnie ludzi starszych i z chorobami współistniejącymi,
- występowanie środowisk „antyszczepionkowych”, których działania przyczyniają się do zmniejszania wykonawstwa szczepień u dzieci.

Informacje zawarte w niniejszym raporcie wskazują, iż bezpieczeństwo sanitarne mieszkańców powiatu buskiego pozostawało w 2022 roku w dalszym ciągu na wysokim poziomie. Powyższe było zasługą nie tylko służb sanitarnych, ale także współdziałania z innymi instytucjami oraz rosnącej świadomości społecznej dotyczącej promowania zdrowego stylu życia oraz w zakresie wagi zagadnień sanitarnych i epidemiologicznych.